

Takva

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | FİYATI 13 TL

GİRMİZİ FERRARİ

Safer
1443

06

Baş Yazı
Bilal Özbuğday

16

Hidayet
ve İlim
Erhan Yıldız

26

Çok Çalışmış,
Ama Nafile
Salih Bağırhan

32

Laisizmin
Doğuşu
Ali Mücahit Orakçı

Takva

Ekim 2021

Laisizmin Doğuşu

Ali Mucahit Orakçı

32

Bazı Uygulamalar Hakkında

Burak Eryılmaz

54

Çocuklar Değersizlik, Yetersizlik ve Suçluluk Duygusu

Meyrem Hafsa

38

Çok Çalışmış, Ama Nafile!

Salih Bağırhan

26

Gırmızı Ferrari

Bilal Özbuğday

06

Safer 1443

Hidayet ve İlim

Erhan Yıldız

16

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e olsun.

Müslümanların o ve ya bu sebepten ötürü unuttuğu, gaflete düştüğü, önemsemediği bir sünneti vardır Rasulullah'ın (sav). Öyle bir sünnettir ki bu, yerine getirildiğinde alınan ecirlerin arkasının kesilmediği, kızıl develere yani günümüz tabiri ile kırmızı ferrari'lere sahip olmaktan daha hayırlı olduğu bir sünnet. İşte bu ayki kapak yazımızda davet konusunu ele aldık ve kapağımızın başlığını da "GIRMIZI FERRARİ" koyup siz değerli okurlarımızın istifadesine sunduk.

Dergimizin akide bölümünde, toplumun son dönemde kaybetmekten korktuğu ve bununla gündeme gelen laikliği ve tarihsel sürecini ele alarak bu sistemlerin batıllığına değindik.

Hadid suresinin 20. Ayetini ele aldığımız ayetlerle tefekkür bölümümüzde ise dersler ve hikmetler çıkararak insanlara ve Müslümanlara rabbimizin ayetleriyle nasihat etmeye çalıştık.

Tarihî hakikatler bölümünde de sürekli eleştirilen ve hatta bazı kesimler tarafından iftiralara uğramış olan, Raşid halifelerden biri, Osman'ın (ra) dönemini ve onun hakkında ortaya atılan şüphe ve iftiraları giderdik.

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editor

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Ramazan Işılak

Yayın Türü

Yerel Süreli / Bir Ayda Bir Yayınlanır.

Teknik Hazırlık

Takva Media

Dağıtım ve Satış Yeri

Fevzi Çakmak Mh. 10456. Sk.

NO:13 Karatay/KONYA

www.takvadergisi.org

Abonelik

0552 822 74 42

Baskı & Cilt

Güler Ofset

Fevzi Çakmak Mh. 10448. Sk. No:26

Karatay / KONYA - 0532 662 94 21

www.guleroftset.com

Setifika No: 49360

Dergi İçerisinde Yer Alan

Yazılardan İlgili Yazar Mesuldür.

Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

06

GIRMIZI FERRARİ

Bilal ÖZBUĞDAY

16

HİDAYET VE İLİM

Erhan Yıldız

22

OSMAN'IN (RA) VALİLERİ

Mustafa Yakupoğlu

26

ÇOK ÇALIŞMIŞ, AMA NAFİLE!

Salih Bağırhan

32

LAİSİZMİN DOĞUŞU

Ali Mücahit Orakçı

38

ÇOCUKLARDA DEĞERSİZLİK, YETERSİZLİK VE SUÇLULUK DUYGUSU

Meryem HAFSA

42

BOYKOT HADİSESİ

Bilal Özbuğday

48

AHMED BİN HANBEL (rh)

Usame Kaptan

54

BAZI UYGULAMALAR HAKKINDA

Burak ERYILMAZ

58

TAVSİYE KİTAP (Peygamber Efendimiz'in (sav) Dilinden Sahih Kıssalar)

Abdullah Talip

60

FAYDALI İLİM

İbn-i Receb el-Hanbeli (Salih Bağırhan tarafından tercüme edilmiştir.)

GIRMIZI FERRARİ

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

Allah Teâlâ insanı yaratmış, yeryüzüne göndermiş ve kendisi için bir misyon tayin etmiştir. İnsanın üzerine yüklenen bu görev, Allah Teâlâ'ya hakkıyla kulluk vazifesini yerine getirmektir. İnsandan beklenen şey Allah Teâlâ'yı birlemek, tevhid etmek ve O'na kendisinin dışındaki hiçbir ilahı ortak koşmamaktır. İnsanoğlu bu kendisinin omuzlarına yüklenen misyonu icra edip, gereklerini yerine getirdiğinde bir sonraki yapması gereken şey ise inanmış olduğu esasları, iman ettiği dini ve gereklerini diğer insanlara ulaştırmak ve toplumları karanlıklardan aydınlığa çıkarmak olacaktır. İşte bu da insanları hakikî dine çağırarak ile davet ile olacaktır.

İslam dininde davet, şeriatın üzerinde hassasiyet ile durduğu bir konudur. Çünkü toplumlar davet neticesinde Allah'ı tanırlar, bilirler. Çağlarının batıl dinlerinin yaymış olduğu karanlıklardan davet sebebiyle aydınlığa doğru yollarını bulurlar. Yeryüzündeki batıl dinleri, kendilerini saptırmak isteyen, batıllarına çağırın sistemleri davet vesilesiyle tanırlar. Davet sebebiyle yeryüzünde Allah'ın hükümlerini sağlar, yine davetle cahiliyyenin tüm şiarları yeryüzünden silinip, O'nun şeriatı ikame edilir.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

*"Sizden, hayra çağırın, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır."*¹

İnsanın çağrılabilceği, kendisi ile emrolunacağı en büyük iyilik ve maslahat tevhiddir. Tevhid, insanın amellerinin kıyamette karşılığını alabilmesi için gerekli olan şeydir. Tevhid, insanın ebedi bir hayatı kazanabilmesi için lazım olandır. Yüzünü ateşten koruyacak olan husustur. İnsanın nehyedileceği en büyük kötülük, mefsedet ise kişinin amellerini yiyip bitiren, kişiyi ebedi cehennemlik yapan, insana cenneti haram kılan şirkir.

Bir Müslümanın kendisi dışındaki insanlara anlatacağı en önemli ve mühim konu tevhidin yerine getirilmesi, şirkten ise sakındırılması olmalıdır. Tevhid ve şirkten daha önce anlatılacak olan tüm konular askıda kalacaktır. Tevhid ve şirk konusu ile bir terazide ölçüldüklerinde diğer konular önemini yitirecektir. Çünkü kişinin yapacağı tüm ameller bu iki konu ile paralel seyretmektedir.

İşte bu hususlara ve şeriatın tamamına insanları davet etmek bizlerin en büyük sorumluluklarından birisidir. Nitekim Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

*"Allah'a çağırın, salih amel işleyen ve "Kuşkusuz ben Müslümanlardanım" diyenden daha güzel sözlü kimdir?"*²

1400 yıl önceki peygamberimizin gönderildiği, Allah'ın kitabının indirildiği toplum ve dönem ile günümüz toplumları arasında ciddi bir şekilde benzerlikler söz konusudur. Bu benzerlikleri hiçbir Müslüman göz ardı etmez, edemez.

¹ (3/Alı İmran 104)

² (41/Fussilet 33)

Bu tespiti yapmak Mekke cahiliyyesi ile günümüz cahiliyyesini kıyas etmek ve benzerliklerini serdetmek ne yazık ki cahiliyyenin tüm kalıntılarının yeryüzünde silinmesi için yeterli değildir. Cahiliyyenin o dönemdeki ilacı ve reçetesi günümüzün de ilacı ve reçetesidir. Yani ciddi bir şekilde insanları İslam'a davet etmek ve amansız bir mücadele vermektir. Bugün, günümüz için yaptığımız bu vakıa tespiti bizleri davete yönlendirmelidir. Davet alanındaki sorumluluklarımızı tekrar bizlere hatırlatmalıdır. Rasulullah (sav) ve ashabı o zamanlarda insanları İslam'a davet ettiler ve bu uğurda başlarına gelenler hususunda da sabrettiler. İşte günümüzde müminlerin yapmaları gereken hususta açık ve net olarak budur. Bu tespitten sonra gerekli olan şey gayretli bir davet ve Allah yolunda cihaddır.

Davetin önemi ve faziletine dair Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

فَوَاللَّهِ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلًا خَيْرٌ لَكَ
مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ

“... Allah'a yemin olsun ki Allah'ın seninle bir kişiye hidayet etmesi, senin için kırmızı develere sahip olmandan daha hayırlıdır.”³

Bir kişinin hakkı bulması için çabalamak ve O'nun hidayet bulması bizim için birçok dünyalıklardan daha hayırlıdır. Günümüz için ifade etmek gerekirse bir kişinin bizim vesilemiz ile Müslüman olması, mümin olması bizim için son model Ferrarilere, Porscelere sahip olmaktan daha hayırlıdır. Aslında matematiksel bir yönle bakacak olsak dahi yine de bizler için daha kârlıdır.

Rasulullah (sav) başka bir hadisinde şöyle buyurmaktadır;

مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا

“Kim bir hidayete çağırıp, çağırı açarsa kendisine uyanların sevabı kadar sevap ona verilecektir ve onların sevaplarından da hiçbir şey eksiltilmeyecektir. Her kim de bir sapıklığa çağırır ve o yolda bir çağırı açarsa, kendisine uyanların günahlarını da yüklenecektir ve onların günahlarından da bir şey eksilmez, aynen kalır.”⁴

Bu hadislerden açıkça anlaşılacağı üzere bir kimsenin imanına vesile olmak, o kimsenin yapacağı tüm ibadetlerden davetçi için de bir pay almasına vesile olacaktır. O kişinin kıldığı namazlardan, tuttuğu oruçlardan, verdiği zekâtlardan eksiltilmeksizin vesile olan kimseye de pay vardır. Hatta matematiksel hesabı biraz daha büyütelim. Günümüzde bazı şirketlerin yaptığı, kişinin her kazandırdığı üyede kendisine kar yazılması gibi kişinin imanına vesile olduğu kişi de başkalarının hidayetine vesile olacak olursa hesabı hayal edilmez müthiş bir kâr söz konusu olacaktır.

Ancak ne yazık ki Müslümanlar bugün davet için gerekli önemi göstermemektedirler. Bu gerekli önemi göstermemelerinin sebebi daveti davetçilerin, ilim talebelerinin yapacağına inanmaları, bu konunun ehemmiyetini, insan olmanın gereği

³ (Buhari)

⁴ (Müslim)

unutmaları ve bu konuyu namaz, oruç, zekât gibi bir zorunluluk ve sorumluluk olarak görmeyip, bu hususta tercih hakları olduğunu zannetmelerinden kaynaklanmaktadır.

Hâlbuki davet görevi kulluğun bir gereğidir. Nasıl ki "Namaz kıl, oruç tut, zekât ver." gibi emirler ile şariat bizleri mükellef kılmış ise "Kalk ve uyar, davet et, iyiliği emret, kötülükten alıkoy." diye de mükellef tutmuştur. O zaman bu emri diğer emirlerden ayıran herhangi bir ayırıcı özellik yoktur. Nasıl kul namaz kılmadığı, oruç tutmadığında bir cezayı hak ediyor ise daveti bırakması halinde de Allah tarafından hesaba çekilecektir.

Davet, sadece ilim talebesi ve davetçilerin görevidir anlayışı davete yüklenilen eksik anlayıştan kaynaklanmaktadır. Davet etmek sadece ayet ve hadisleri Arapçasından okumak ve onlara mana vermek demek değildir. Bu zikredilen hususlar elbette bir daveti yapmada etkili olan hususlardır. Ancak davet, aynı zamanda davet için insan kaynağı da bulmaktır. İnsanlara iyilik ile muamele ederek onları davet için hazır hale getirmektir. Kişinin kendisini ifade etmede zorluk çektiğinde iyi bir insan, iyi bir Müslüman, dürüst bir tüccar olmakta davet için bir zemindir. Ancak Müslümanlar her zamanki ahlâkları gereği bir işten sıvışmak için " Ben davet yapamıyorum, sinirliyim, gelişi güzel konuşuyorum, Arapça bilmiyorum." gibi bahaneler ile davetten uzak kalmaktadırlar. Kişi Arapça bilmiyor olabilir, kendisini ifade edemeye de bilir. Ancak davet için ilgilendiği, dertlendiği, seçip kendisi ile yakınlık kurduğu bir kişi kesinlikle olmak zorundadır. Ta ki kişi, bu ilgilendiği insanı davete hazır hale getirsin. Bu da bir davettir, davetin bir ayağıdır. Eğer sadece bu işi davetçi ve ilim talebesi kimliği ile öne çıkmış insanlar yapacak

olsaydı insanlara ulaşmak gerçekten de bir hayli zor olurdu.

Bir başka insanları davetten uzaklaştıran, onlara bu hakikati unutturan şey ise, tevhidin ve yapılmaya çalışılan davetin özellikle sosyal medya ve diğer mecralarda öne çıkmasıdır. Bu ulaşılan seviye ya da davetin duyulmuş olması yine bizlerden bu görevi kaldırmamaktır. Müslümanların davet konusunda hassas olmaları, kendilerini bu konuda yetiştirmeleri gerekmektedir. Kendi dinlerini ve davalarını anlatacak, duyuracak dava sadakatine sahip olmalıdırlar. Çünkü ister hak olsun ister batıl olsun her ideoloji ve din kendisine bağlı fertlerinden bağlılık ve bu bağlılığın ilanını bekler. Çünkü kendisinin o dine ya da ideolojiye olan bağlılığının işareti ve alameti budur. Bu aynı zamanda kişinin inandığı inanç ve dava uğrunda neleri göze aldığını da bizlere ifade etmek suretiyle kişinin sadakatini de ispat eder.

Kendisinin bir gerçeği bulunduğunu ve bu gerçeğe tanıştığını düşünen insan, bu hakikati başkalarına anlatmadan asla rahat edemez, yerinde duramaz. Bu son ifade ettiğim cümlelerin karşılığını tevhid ile yeni tanışan insanların ilk günlerinde bulmanız mümkündür. O kimsenin heyecanı, insanlara bunu anlatma istek ve gayreti, bir hazine bulmuş insanın bunu diğer insanlara taşıma hırsı gibidir. İlk tevhid ile tanışan insan, bunu herkese anlatmak ister, her yerde bunu haykırmak ister. Ancak etrafında bundan vazgeçmiş, bunun o kadar da önemli olmadığına inanan güruh, zamanla o yeni muvahhidi de aynileştirir. Zamanla bu heyecanı kaybolur ve kişi davetten el etek çekmeye başlar.

Davet, insanı kendi davasında zinde tutan bir husustur. İnsan bir dine, bir hakikate davet edecek ise bunu bilmelidir.

Bilmesi gerektiği için öğrenmeli, okumalı ve araştırmalıdır. Davete ihtiyaç duymayan bir kimse araştırmaz, okumaz ve öğrenmez. İki gününü birbirine eşit olarak geçirir. Ancak davet eden, farklı farklı fikirler ile tanışan ve onlarla fikrî anlamda mücadeleye giren bir kimse kendisini yetiştirmek ve geliştirmek mecburiyetindedir. Elbette bu husus sadece fikrî yönle sınırlı değildir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır;

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ، قُمْ فَأَنْذِرْ. وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ، وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ.
وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ، وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ، وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ

“Ey örtünüp bürünen (Peygamber!) Kalk da uyar. Rabbini yücelt. Elbiseni (nefsini) arındır. Şirkten uzak dur. İyiliği, daha fazlasını bekleyerek (bir kazanç elde etmek için) yapma. Rabbin için sabret.”⁵

Bu ayetlerde Rabbimiz uyarma emri ile başlayıp, sabretme ile sonlandırmaktadır. İnsan davet edip, uyardığı takdirde başına bir takım musibetler gelecektir. Çünkü bu peygamberlerin yolunda gitme hususunda hırslı olan ümmetlerin ve insanların başına gelmesi kesin olan bir husustur. Çünkü bu Allah'ın ümmetler ve davetçileri hakkındaki sünnetidir. Kalkmayan, uyarmayan, davet etmeyen insanın sabredebek herhangi bir şeyi yoktur. Kimsenin etlisine, sütlüsüne karışmayan, kimsenin tavuğuna 'kışt' demeyen, kendi dünyalık işinde gücünde olan kimse, bu anlamda herhangi bir musibete maruz kalmayacaktır. Ancak peygamberler ile kavimleri arasında cereyan eden olaylara, Rasulullah (sav) ve ashabının başlarına, davet ettiklerinde gelenleri göz önünde bulundurduğumuzda, buyulun yolcusu olmaya talip

olan Müslümanların sürekli ve devamlı bir mücadele içinde olmaları gerektiği bizlere ayan beyan ortaya çıkacaktır. Sürekli ve devamlı bir mücadele, sonu gelmeyen denemeler Müslümanı elbette daha kaliteli hale getirecek ve davası anlamında zinde tutacaktır.

Daveti sadece ilim talebeleri yapmaz konusuna yukarıda değinmiştik, bunu biraz daha izah edelim. İnsanlar ilim talebesi ve davetçi konumundaki insanlara davet görevini yükleyip, kendileri bununla nefislerini sorumlu tutmaktadırlar. Evet, bir meselenin ilmî yönden ele alınması veya bir yanlış fikre dair cevaplar verilmesi ilim ile yapılabilir. Ancak sıradan bir mümin, kendi iman ettiği esasları ve delillerini öğrenmekle, bilmek ile kulluğunun gereği olarak mükelleftir. Dolayısıyla bunları başkalarına anlatacak kadar bir ilme kendisi baştan sahip olmalıdır. Bazı insanlar ise fitratları gereği her ne kadar inançlarını delilleriyle bilseler de bunu karşısındaki insana izah etme noktasında çekingenlerdir. Ya da konuşma, anlatma meziyetine sahip değildirler. Ya da haklı olarak yanlış söyleme, yanlış izah etme korkusu söz konusudur. Böylesi durumlarda ise mümin kişi yine de davet ile dertlenmek zorundadır.

Davet yapmak için kendi akrabalarından, komşularından, esnaflardan, çocukluk ve okul arkadaşlarından davet için elverişli olan bireyleri seçecek, onları ziyaret edecek, onlar ile insanî ilişkiler tesis edecek, onlara güzel bir örneklik oluşturacaktır. Bunlardan sonra mesele detayları ve delilleri ile bir konuyu birisine anlatmak ise çevresindeki bu işi yapabilecek kişilerden yardım almalıdır. Burada önemli olan şey davet ile dertlenmek, davet eksenli bir ilişki kurmaktır. Bu şekilde tüm müminlerin ilgilendiği, kendisi ile davet

⁵ (74/Müddessir 1-7)

mesaisi sürdürdüğü kimselerin varlığı söz konusu olsa ciddi anlamda davetin başarıya ulaşması içten bile değildir. İlgilendiği kişi artık yaka silkse, kovsa, bağırsa, çağırsa ya da davete icabet etmese bir sonraki kişi ile ilgilenmek için kolları tekrar sıvamalıdır.

Burada bu ikili insanî ilişkilerden bahsederken önümüze çıkan başka bir önemli konu ise en etkili davetin hâl diliyle yapılan davet olduğudur. Bu bahsi geçen insanlar için iyi bir örnek oluşturulmadığı takdirde kesinlikle bir hakikat dahi olsa bizlerden dinlemeyecekler, almayacaklardır.

Hâl diliyle davet etmek, örneklik oluşturmak ise meşakkatli bir iştir. Bu, insanın hayatının tüm aşamalarında istikamet üzere olması ile mümkün olacaktır. Kişinin ticaretinde, sosyal hayatında, fabrikadaki iş arkadaşları ile olan tutumunda, dükkân komşuları ile olan ilişkilerinde, mahallesindeki komşusuna muamelesinde İslam'ın gereklerine uygun hareket etmesi gerekmektedir.

Eğer kişi söz verdiğinde sözünde durmuyor, borcunu aksatıp, vaktinde ödemiyor, ticaretinde insanları aldatıyor, yalan söylüyor, konuştuğunda Müslümana yakışmayan sözler sarfediyor, ahlâkı ise İslam ahlakından fersah fersah uzak ise bu kişinin bir fikrin temsilcisi olması mümkün değildir. Daha doğru bir ifade ile ifade edecek olursak bir fikrin temsilcisi olma iddiası taşısa bile bir fikrin kötü bir temsilcisidir. İslam davetçisi, kendi çevresinde sevilen, kendisine çabuk kaynaşan, ahlaki ile insanlar içerisinde parmakla işaret edilen kişi olmalıdır.

Bu noktada siyerden Ebu Süfyan ile Herakliyus arasında geçen diyalogdan bazı bölümler bu bağlamda bizlere ışık tutmaktadır.

Herakliyus; “ – Bu iddiada bulunmazdan önce, O’nu hiç yalancılıkla itham etmiş miydiniz?” dedi.

“ – Hayır!” dedim.

“ – Hiç sözünde durmadığı olur muydu?” dedi.

“ – Hayır! Verdiği sözü tutar, ancak biz şimdi O’nunla bir müddet antlaşma hâlindeyiz. Bu müddet içerisinde ne yapacağını bilmiyoruz!” dedim. O’nu kötülemek için araya sokuşturacak bundan başka söz bulamadım!

Herakliyus; “-Bu iddiada bulunmazdan önce, hiç O’nun yalan söylediğini gördünüz mü, diye sordum; hayır dedin. Ben bilirim ki, insanlara karşı yalan söylemeyen bir kimse, Allah hakkında da yalan söylemez!”

Bu diyalogdan açık bir şekilde anlaşılmaktadır ki insanlar, bir insanın fikrine, düşüncesine neye inandığına bakmadan önce hayatına, insan ilişkilerine bakmaktadır. Kişi istediği kadar İslam vurgusu yapsın, İslam’a davet etsin, insanlar önce bu insanın hayatında İslam ne kadar var buna dikkat etmektedirler. Bu, sadece İslam için söz konusu değildir. Batıl bir inanç içinde geçerlidir. Örneğin idareciler, yöneticiler kendilerinin demokrat ve özgürlükçü bir kişi olduğunu iddia ettiklerinde, muhalifleri tarafından kendi hayatlarında ya da ülke bazında getirmiş olduğu kısıtlamalar ile suçlanmaktadır. Çünkü özgürlük, sadece insanın kendisi gibi düşünen insanlara göstermiş olduğu tahammül değildir. Özgürlük, insanın kendisinin aleyhinde ya da çok uçuk bir görüşe sahip olup, bunu ifade ettiğinde de tahammül görmesidir.

Aynı zamanda davetçi olan bir müminin, insanlara davetinde hikmet, basiret üzere, yumuşaklık ile davet eden olması da gerekmektedir. Nitekim Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ
ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

"(Ey Muhammed!) Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütlerle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et. Şüphesiz senin Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilendir."⁶

Hikmet kavramı; uygun zamanda, uygun yerde, uygun olan kişiye, uygun sözü ya da fiili, uygun bir üslupla söylemek veya yapmaktır. Yani insanlara davet ederken onların anlayabileceği, kavrayışlarına, durumlarına uygun şekilde davet etmek gerekmektedir. İnsan anlayışlarının üzerinde cümleler kurmak suretiyle davet etmek, onların bu daveti anlamamasına, anlatılan şeyin tasavvur edilmemesine yol açabilir. Köylü Mehmet amca ile üniversiteli tıp öğrencisi Burak'a veya ilahiyat fakülteli bir gence aynı tarz ve aynı cümleler ile meselelerin izah edilmesi anlaşılmanmaya sebep olur. Hikmet ile uygun kişiye, uygun cümleler ile davet ulaştırılmalıdır. Toplumun her kesiminden kişilere davet ulaştırmak söz konusu olduğunda ise, anlatılan şeyin güzel bir şekilde, ilim üzere bilinmesi gerekmektedir.

Allah Teâla şöyle buyurmaktadır;

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

⁶ (16/Nahl 125)

"De ki: "İşte bu benim yolumdur. Ben ve bana uyanlar basiret üzere Allah'a davet ederiz. Allah'ın şanı yücedir. Ben, Allah'a ortak koşanlardan değilim."⁷

Basiret üzere davet etmek ise bilerek, ilim üzere, yakın üzere davet etmek demektir. Yani davet edilen şeyin zan ya da ihtimal ile değil de kesin bir şekilde bilinmesi gerekmektedir. İlk cümle ile ilk itiraz ile zayıf düşen bir görüş ya da görüşün sahibi, zayıftır. Bahsettiğimiz İslam olduğu için düşüncenin zayıf olması mümkün değildir. O takdirde düşüncenin sahibi yani davetçi davetinde zayıftır.

Davetçi davetinde yumuşak söz söylemeli ve yumuşak davranmalıdır. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَحْشَى

"Ona yumuşak söz söyleyin. Belki öğüt alır yahut korkar."⁸

Rabbimizin bu ayetteki bahsettiği kimse yeryüzünde azgınlaşmış, tağutlaşmış, yeryüzünü fesat etmiş olan Firavundur. Allah Teâlâ, ona giderken dahi peygamberlerine yumuşak konuşmayı emretmektedir. Günümüzde davetçiler ise bu konuda daha da yumuşak davranmalıdırlar. Karşılarındaki insanlara onların iyiliklerini istedikleri noktasında, onlara bir fikir vermelidirler. Bununla beraber günümüzdeki davet ulaştırılan insanlar, sistemli bir şekilde kandırılmış, önlerine atalar dini koyularak, bunun doğruluğuna inandırılmış, belamlar ile de sürekli bir şekilde asıldan uzaklaştırılarak detaylarda boğulmaya çalışsan, okumadan, araştırmadan uzak, ayet ile hadisi dahi birbirinden ayırt edemeyen,

⁷ (12/Yusuf 108)

⁸ (20/Taha 44)

Allah'ın kitabından yüz çevirmiş bir toplumdur. Böylesi bir topluma yumuşak bir şekilde daveti ulaştırmak gerekmektedir. Bu noktada ise ciddi bir şekilde sabır ortaya konulmalıdır.

Çünkü davet bir süreçtir. Belli bir plan ve program ile yapılmalıdır. Bu da sabır ve belli bir gayreti ortaya koymayı, insanlar ile dertleri ile ilgilenmeyi gerekli kılar. Davetçi niçin davet ettiğini unutmamalı, sabretmeli ve davet sürecini sürdürmelidir. Davetçi daveti Allah Teâlâ'nın kendi üzerine yüklediği sorumluluktan dolayı yerine getirmeye çalışmalıdır. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعِدَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

"Hani onlardan bir topluluk demişti ki: "Siz, Allah'ın helâk edeceği veya şiddetli bir azaba uğratacağı bir kavme ne diye (boş yere) öğüt veriyorsunuz?" Onlar da, "Rabbimize bir mazeret beyan etmek için, bir de belki Allah'a karşı gelmekten sakınırlar diye (öğüt veriyordunuz)" demişlerdi."⁹

Burada tebliğ ile davetin arasını ayırmakta gerekmektedir. Tebliğ bir insana kısa ve kısıtlı bir zaman içerisinde hakikati ulaştırmaktır. Davet ise insanları belli bir düzen içerisinde hakka çağırmaktır.

Davetçi olma noktasında dikkat etmemiz gereken şeyler olduğu gibi, davetimizi izah etme noktasında da dikkat etmemiz gereken hususlar elbette vardır.

İnsanları davet ederken ana ve asıl meselelerin üzerinden davet yapılmalıdır. Tevhide çağırarak, şirkten sakındırmak,

Allah'ın kitabına, Resul'ünün sünnetine tabi olmak, sistem olarak şeriatın benimsenmesi gibi konulara insanlar davet edilmelidir. İzahı zor konuları açıp, detaylarda boğulmak bir davetçiyi amacından uzaklaştıracaktır. Detaylarda boğulmamak, önceliklerin iyi tespit edilip, buna uygun davet yapılmalıdır.

Davetçiler buna riayet etse bazen karşı taraf bunun aksi yönünde hareket ederek, asıl gayeden, anlatılması gereken uzaklaşıp, davetçiyi de uzaklaştırabilir. Böylesi zamanlarda dahi ana mesele etrafında konuşma, davet sürdürülmelidir. Çünkü ana meselelerin güzel bir şekilde anlaşılmasının neticesinde diğer güncele taalluk eden konular çok daha rahat anlaşılacaktır. Allah Teâlâ bu durumun örnekliliğini, Musa (as) üzerinden Şuara süresinde bizlere anlatmaktadır. Musa (as) Âlemlerin Rabbini anlatırken firavun defalarca sözünü kesmiş konuyu davetçi olan Musa'nın (as) üzerine çekmeye çalışmıştır. Ancak Musa (as) bu duruma hiç takılmadan, ana meseleden uzaklaşmadan anlatmaya devam etmiştir.

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ
قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ
قَالَ لِمَنْ حَوَّلَهُ آلَا تَسْتَعْمُونَ
قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ
قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ
قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ

"Firavun, "Âlemlerin Rabbi de nedir?" dedi."

Mûsâ, "O, göklerin ve yerin ve her ikisi arasında bulunan her şeyin Rabbi'dir. Eğer gerçekten inanırsanız bu böyledir."

"Firavun, etrafındakilere (alaycı bir ifade ile) "dinlemez misiniz?" dedi."

⁹ (7/ Araf 164)

"Mûsâ, "O, sizin de Rabbiniz, geçmiş atalarınızın da Rabbidir" dedi."

"Firavun, "Bu size gönderilen peygamberiniz, şüphesiz delidir" dedi. Mûsâ, "O, doğunun da batının da ve ikisi arasındaki her şeyin de Rabbidir. Eğer düşünüyorsanız bu, böyledir" dedi."¹⁰

Bu bağlamda ortak söylemler üzerinden daveti sürdürmek gerekmektedir. Müslüman olduğunu iddia edip, kendisini İslam'a nispet eden her fert Kur'an'a tabi olmanın, şariat ile yönetilmenin gerekliliği noktasında ön kabulü vardır. Bu takdirde bu hususlardan insanları davet etmek gerekmektedir. Yeni söylemler ya da insanların anlamayacağı yeni kavramlar geliştirilmemelidir. Sadece sakınılması gerekenlerin listesi verilerek insanlara davet ulaştırmak nebevî metoda uygun bir davet değildir.

Davet ederken önceliklerin güzel tespit edilmesi noktasında da hassas davranılmalıdır. Son söylenilmesi gereken bir konunun ilk önce zikredilmesi davet edilen kimse tarafından davetçiye kalınca bir duvarın örülmesine sebep olabilir. Bu yüzden son söylenilecek ya da son sırada izah edilecek bir konuyu baştan açmak gerekir. Davet esnasında karşıdaki kişinin kutsal gördüğü, değer verdiği herhangi bir kişiye ya da bir eşyaya dil uzatmamak ya da o şeyi hunharca eleştirmemek gerekir. Bir davetçinin ana meselesi fikirlerdir, düşüncelerdir, sistemlerdir. Bunun böyle olduğu düşüncesinin özellikle karşı tarafa geçirilmesi gerekmektedir. Kişilerin, mekânların, falanca, filanca partinin, sağcı olanın ya da solcu olanının hiçbir farkının olmadığı, çünkü kişilere endeksli bir din anlayışının olmadığı güzelce açıklanmalıdır. Slogan ya da propaganda içerikli cümleler ile değil, ayet, hadisler ile hak ve hakikat

anlatılmalı, davet edilmelidir. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ

"Onların, Allah'ı bırakıp tapındıklarına sövmeyin, sonra onlar da haddi aşarak, bilgisizce Allah'a söverler."¹¹

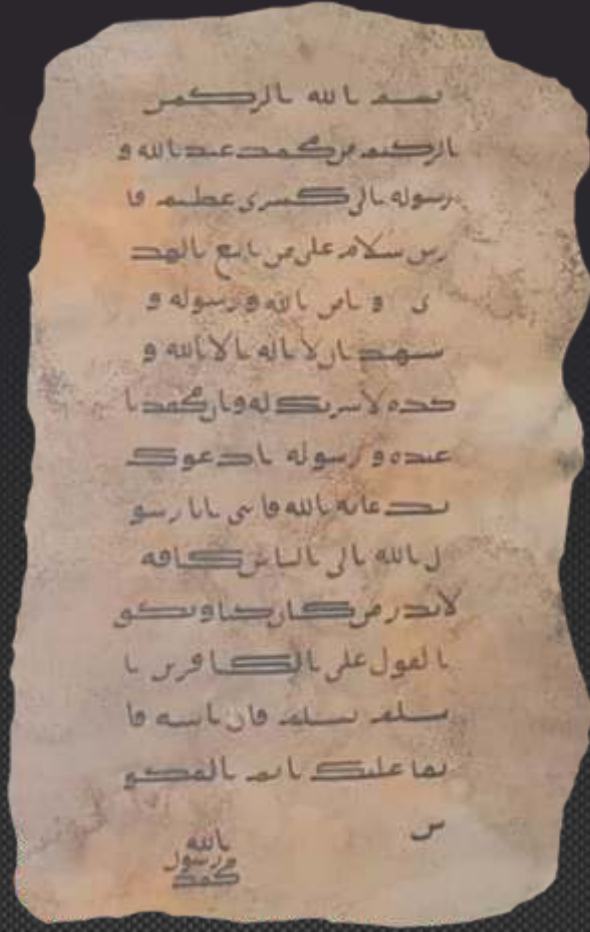
Son olarak 'Sadece Davet' söyleminde bulunan, daveti kutsallaştırmak suretiyle şeriatın diğer esaslarına mesafe koyan 'Tevhid Davetçilerine' de şu noktanın özellikle belirtilmesi gerekir. En büyük davetçi olan peygamberimiz belli davet merhaleleri geçtikten sonra davetin bir başka ve son merhalesi olan Allah yolunda cihad ile hareket etmeye başlamıştır.

Rasulullah'tan (sav) daha iyi bir davetçi hayal edebiliyor musunuz? O'ndan daha hikmetli, O'ndan daha iyi insan psikolojisinden anlayan, O'ndan daha iyi insanlara nasıl muamele edilmesi gerektiğini bilen birisi var mıdır? Dahası Rasulullah (sav), Allah'ın kendisini desteklediği, yardım ettiği habibi, rasulü, elçisi olan bir kişiydi. Yeryüzünde dininin temsilcisiydi. Rasulullah'ın (sav) eliyle, davetiyle tüm dünyaya İslam hâkim olabilirdi. Ancak Allah Teâlâ'nın muradı bu değildi. Allah Teâlâ belli bir müddet sadece daveti emrettikten sonra davet ile birlikte cihadı emretmekteydi.

Dolayısıyla sadece davet, sadece cihad, sadece ilim demek, birisini kutsallaştırmak suretiyle diğerlerine mesafe koymak anlamına gelmektedir. Müslüman şeriatın tüm asıllarına ve şubelerine eşit mesafededir. Ancak bazen bazı asıllar ya da şubeler vacip olma noktasında bir diğerinin önüne geçebilir. Rasulullah (sav) davet etmiş, sonra Allah Teâlâ izin verince de hem davet edip, hem de cihad etmiştir.

¹⁰ (26/Şuara 23-28)

¹¹ (6/ En'am 108)

“RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAH’IN ADIYLA.

ALLAH’IN KULU VE RASULÜ MUHAMMED’DEN FARS BÜYÜĞÜ KİSRA’YA:

SELAM,

HİDAYETE TABİ OLUP ALLAH’A VE O’NUN ELÇİSİNE İMAN EDİP,
MUHAMMED’İN DE ALLAH’IN KULU VE ELÇİSİ OLDUĞUNA
ŞAHİTLİK EDENLERİN ÜZERİNE OLSUN.

BEN, ALLAH’IN ÇAĞRISIYLA SENİ İSLÂM’A DAVET EDİYORUM.

BEN TÜM İNSANLARA ELÇİ OLARAK GÖNDERİLDİM.

MÜSLÜMAN OL, KURTULURSUN.

ŞAYET MÜSLÜMAN OLMAZSAN

MECUSİLERİN GÜNAHI SENİN ÜZERİNE DİR.”

الله
رسول
محمد

HİDAYET VE İLİM

Erhan Yıldız

erhanyildiz@takvadergisi.org

Rasulünü uyarıcı ve müjdeleyici olarak gönderen Allah'a hamdolsun. O bize hidayet etmese biz doğru yolu bulamazdık. İnsanlığın hidayeti için kendisine inzal olunan vahyi en mükemmel haliyle açıklayan Resule salat ve selam olsun.

وَعَنْ أَبِي مُوسَى ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ : قَالَ
النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : « مَثَلُ مَا بَعَثَنِي
اللَّهُ بِهِ مِنَ الْهُدَى وَالْعِلْمِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَصَابَ
أَرْضًا ، فَكَانَتْ مِنْهَا طَائِفَةٌ طَيِّبَةٌ قَبِلَتِ الْمَاءَ
فَأَنْبَتَتِ الْكَلَاءَ ، وَالْعُشْبَ الْكَثِيرَ ، وَكَانَ مِنْهَا
أَجَادِبٌ أَمْسَكَتِ الْمَاءَ ، فَنَفَعَ اللَّهُ بِهَا النَّاسَ ،
فَشَرِبُوا مِنْهَا وَسَقَوْا وَزَرَعُوا ، وَأَصَابَ طَائِفَةٌ
مِنْهَا أُخْرَى إِنَّمَا هِيَ قِيعَانٌ ، لَا تَمْسِكُ مَاءً ،
وَتُنْبِتُ كَلَاءً ، فَذَلِكَ مَثَلُ مَنْ فَقَهُ فِي دِينِ اللَّهِ
، وَنَفَعَهُ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ فَعَلِمَ وَعَلَّمَ ، وَمَثَلُ مَنْ
لَمْ يَرْفَعْ بِذَلِكَ رَأْسًا ، وَلَمْ يَقْبَلْ هُدَى اللَّهِ
الَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ » متفقٌ عليه.

Ebu Musa el-Eş'arî'den (ra) rivayet edildiğine göre, Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Allah'ın benimle göndermiş olduğu hidayet ve ilim, yeryüzüne yağan bol yağmura benzer. Yağmurun yağdığı yerin bir bölümü verimli bir topraktır. Yağmur suyunu emer, bol çayır ve ot bitirir. Bir kısmı da suyu emmeyip üstünde

tutan çorak bir yerdir. Allah burada biriken sudan insanları faydalandırır. Hem kendileri içer, hem de hayvanlarını sular ve ziraatlarını o su sayesinde yaparlar. Yağmurun yağdığı bir yer daha vardır ki, düz ve hiçbir bitki bitmeyen kaypak ve kaygan arazidir. Ne su tutar, ne de ot bitirir. İşte bu, Allah'ın dininde anlayışlı olan ve Allah'ın benimle gönderdiği hidayet ve ilim kendisine fayda veren, onu hem öğrenen hem öğretene kimse ile buna başını kaldırıp kulak vermeyen, Allah'ın benimle gönderdiği hidayeti kabul etmeyen kimsenin benzeridir."¹

Rasulünü uyarıcı ve müjdeleyici olarak gönderen Allah'a hamdolsun. O bize hidayet etmese biz doğru yolu bulamazdık. İnsanlığın hidayeti için kendisine inzal olunan vahyi en mükemmel haliyle açıklayan Resule salat ve selam olsun.

Rasulullah (sav) ashabını ve onlardan sonra gelecek nice nesilleri eğitime adına kıyamete kadar etkisi sürecek metotlar uygulamıştır. Bugün ilim ehlinin, davetçilerin, her bir müminin bu metotları iyi bilmesi ve uygulaması gerekir ki insanlara sünnet üzere muamelede bulunmuş olsun ve aynı zamanda Allah Teâlâ'nın bizim için usve-i hasene olduğunu söylediği bu büyük şahsiyetten gereğince istifade edebilsin.

Bu ayki yazımda da Rasulullah'ın (sav) "temsil" (misal verme) metodu ile ashabını ve biz Müslümanları eğittiği bir hadisini anlamaya çalışacağız. Fakat hadise geçmeden evvel bu ve diğer bazı hadislerde Allah Rasulu'nun (sav) kullandığı farklı metotlardan da kısaca bahsetmekte faydalı olacaktır. Bu metotlardan bazıları şunlardır:

¹ (Buhârî, İlim 20; Müslim, Fezâil 15)

- **Soru-Cevapla Tebyin (Beyan Etmek - Açıklamak)**

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav): "Müflis kimdir, biliyor musunuz?" diye sordu. Ashâb: "Bize göre, müflis, parası ve malı olmayan kimsedir" dediler. Rasulullah (sav): "Şüphesiz ki, ümmetin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekât sevabıyla gelip, fakat şuna sövüp, buna zina isnat ve iftirası yapıp, şunun malını yiyip, bunun kanını döküp, şunu dövüp, bu sebeple iyiliklerinin sevabı şuna buna verilen ve üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biten, hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilip sonra da cehenneme atılan kimsedir." buyurdular.²

- **Beden Dili;**

Ebu Musa el-Eş'arî'den (ra) rivayet edildiğine göre, Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Rasulullah (sav) bir gün: "Mü'min diğer bir mü'min için parçaları birbirini perçinleyen bina gibidir" buyurmuş, ardından (bunu açıklamak için) parmaklarını birbirine kenetlemiştir."³

- **Bir Şeyi Birkaç Kez Tekrar Etme;**

Enes der ki: "Allah'ın elçisi bir cümle söylediği zaman, anlaşılınca kadar onu bazen üç defa tekrar ederdi..."⁴

- **Tahkiye (Hikâyeleme);**

"Sizden evvel geçenlerden üç kişi yola çıktılar. Geceyi geçirmek için bir mağaraya girdiler. Derken dağdan bir taş yuvarlandı ve mağaranın ağzını kapattı. Bunun üzerine şöyle dediler: "İyi amellelerimizle dua etmekten başka bizi buradan hiçbir şey kurtaramaz!" İçlerinden birisi şöyle dua etti: "Allah'ım! Benim çok ihtiyar annem ve babam vardı. Onlardan

evvel ne çocuklarıma ne de hayvanlara bir şey içirmezdim. Günün birinde odun toplamak için uzaklara gitmiştim. Onlar uyuyuncaya kadar dönemedim. Akşam yemeklerini hazırladım; fakat onları uyumuş buldum. Onları uyandırmayı ve onlardan evvel ailece süt içmeyi hoş görmedim. Çanak elimde olduğu hâlde onların uyanmalarını bekledim. Nihâyet gün ağarmaya başladı. Çocuklar ayaklarımın altında açlıktan ağlıyorlardı. Derken, annem ve babam uyandılar ve sütlerini içtiler. Allah'ım! Eğer bu işi Sen'in rızan için yapmışsam, bu taştan çektiğimiz belâyı bizden uzaklaştır!" Bunun üzerine taş bir parça açıldı, lâkin çıkılacak gibi değildi.

İkincisi şöyle yalvardı: "İlâhî! Amcamın bir kızı vardı ki, onu herkesten ziyade seviyordum. Onunla beraber olmak istedim. Lâkin teklifimi kabul etmedi. Birkaç sene sonra bir kıtlığa uğrayınca bana başvurdu. Kendisini bana teslim etmesi şartıyla ona yüz dirhem vereceğimi söyledim. (Çaresiz) kabul etti. Bu surette fırsat elverince (kendisine el uzatacağım sırada) o: "Allah'tan kork da haksız olarak mührümü bozma!" dedi. Ben de (Allah'tan korkarak) bu çok sevdiğim kadından (o bana teslim olmak zorunda kaldığı hâlde) uzaklaştım. Verdiğim paraları da ona hibe ettim. Allah'ım! Eğer bu işi sırf Sen'in rızanı kazanmak için yapmış isem, içinde bulunduğumuz belayı üzerimizden gider!" Mağaranın kapısı bir parça daha açıldı, (ancak) yine çıkılabilecek derecede değildi.

Üçüncü şahıs da şöyle dua etti: "Allah'ım! Ücretle birkaç amele tuttum ve ücretlerini verdim. Lakin biri ücretini almadan bıraktı gitti. Onun ücretini ürettim. Onun hesabına mal çoğaldı. Bir

² (Buhari; Müslim)

³ (Buhari; Müslim)

⁴ (Buhari)

müddet sonra o adam yanıma gelerek: "Ücretimi ver!" dedi. Ben de: "Şu gördüğün deve, öküz, koyun vs. senin ücretinden üremiştir, al hepsini götür!" dedim. O da: "Ey Allah'ın kulu! Benimle alay etme!" dedi. "Seninle alay etmiyorum, hakikati söylüyorum." dedim. Bunun üzerine malları aldı ve hepsini sürüp götürdü. Hiçbir şey bırakmadı. İlâhî! Eğer bunu Sen'in rızan için yapmışsam, içinde bulunduğumuz belayı üzerimizden defet!"

(Nihâyet) taş, mağaranın ağzından kaydı, onlar da mağaradan çıkarak yollarına devam ettiler.⁵

• Temsil;

Yukarıda da değindiğimiz üzere bu ayki yazımda Rasulullah'ın (sav) temsil metodunu kullandığı hadisi birlikte anlamaya çalışalım.

Misal olarak Türkçeleşmiş meselin çoğulu emsal, musul kökünden türemiş bir sıfat olup "benzeyen" anlamına gelir. Misal vermek Allah Rasul'ünün (sav) ashabına bir meseleyi anlatırken kullandığı metotlardan en yaygınıdır. Akılda kalıcılığı, etki alanı, meselenin daha iyi anlaşılması açısından en iyi metotlarındandır. Bizlerinde gerek hanemizin eğitiminde gerekse davet meclislerinde misalleri kullanmamız, vermek istediğimiz mesajı anlaşılır kılacak ve muvaffakiyeti arttıracaktır.

Hidayet ve İlim

Allah Rasulü (sav) hadisin girişinde kendisiyle gönderilmiş olduğu iki kavramdan bahseder. Hidayet ve ilim kavramı. Hidayetin ilimden önce zikredilmesi ise elbette birçok hikmet barındırır. Şüphesiz hidayetin olmadığı

yerde ilimden söz edilemez. Hidayet ilmi kolaylaştırır, ehline faydalı hale getirir, dünyada kişiyi dosdoğru yola iletir, ahirette ise kitap yüklü merkep olmaksızın kişiyi kurtarır ve Allah'ın rızasına ve cennete ulaştırır. Hidayet olmaksızın elde edilen ilim sadece kuru bir bilgiden ibarettir. Dünya gözüyle bakıldığında birtakım faydalar sağlıyor görünse de, bu kuru bilgi dünyada da ahirette de sahibine ancak zarar getirir.

Hadiste Rasulullah'ın (sav) kendisiyle gönderildiği hidayet ve ilmin yegâne kaynağı ise vahiydir. Ancak vahiyle gelen hidayet ve ilim, asıldır ve fitridir. Vahiyle gelen ilim, bugün bazı çevreler tarafından üstün tutulan bilimin aksine asla birbiriyle tenakuz göstermez. Vahi birey ve toplumu düzenler, yol gösterir, dünya ve ahiret saadeti verir. İbn Abbas'ın tefsiri ile Allah (cc) hidayet dediği vahyi için Taha suresi 123. ayette, hidayetine tabi olanların dünyada dalaletle düşmekten, ahirette de bedbaht olmaktan korunacağını bildirir.

فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى

"...Eğer tarafımdan size bir yol gösterici (kitap) gelir de, kim benim yol göstericime uyarsa artık o, ne (dünyada) sapar ne de (ahirette) sıkıntı çeker."

Hadisin devamında ise asıl konumuz olan üç sınıf insan anlatılmıştır. Allah Resulü verdiği misal ile getirdiği hidayet ve ilmi yağmura, onun davetine muhatap olan insanları da toprağa benzetmiş ve daveti karşısında takınılan tavırları en veciz hali ile açıklamıştır.

Kurtubî ve diğer hadis yorumcuları bu hadis hakkında şöyle demiştir: "Hz. Peygamber (sav), kendisi aracılığı ile gönderilen dini, ihtiyaç duydukları sırada

⁵ (Buhari; Müslim)

insanlara gelen bol yağmura benzetmiştir. Hz. Peygamber'in peygamber olarak gönderilmesinden önce insanlar bu durumda idi. Yağmur ölü bölgeleri dirilttiği gibi dinî ilimler de ölü kalpleri diriltir. Hz. Peygamber kendisini dinleyenleri, yağmurun isabet ettiği farklı toprak parçalarına benzetmiştir. Onu dinleyenlerin bir kısmı âlim, amel eden ve insanlara öğretendir. Bu kişi; suyu kabul edip kendisine yarar sağlamakla birlikte aynı zamanda bitki bitirmekle de diğer insanlara faydalı olan bereketli toprak parçasına benzer. Hz. Peygamber'i dinleyenlerden bir kısmı da ilmi toplar, zamanının tümünü ilme harcar ancak nafileleri yerine getirmez yahut topladığı bilgileri tam olarak kavramaz. Bununla birlikte bu ilmi başkalarına aktarır. İşte bu kişi suyu üzerinde tutan ve bu sayede insanlara yarar sağlayan toprak parçasına benzer. Hz. Peygamber'in: "Benim sözümü işiten ve işittiği gibi başkasına aktaran kişinin Allah yüzünü nurlandırır." sözü ile işaret ettiği kişi budur. Bazı insanlar da vardır ki ilmi işitirler ancak bunu öğrenemezler, bununla amel etmezler ve başkalarına da aktarmazlar. Bunlar suyu kabul etmeyen veya suyu başkasının kullanmayacağı şekilde bozan düz ve kaypak toprak parçasına benzerler. Hz. Peygamber bu benzetmede, insanların kendilerinden yararlanılması konusunda ortak olarak övülen ilk iki insan tipini bir arada zikretmiş, insanlara yarar sağlamayan ve yerilen üçüncü insan tipini ise ayrı olarak zikretmiştir.

Tîbî şöyle demiştir: Hadiste zikredilmeyen iki kısım daha vardır: -Kendisi ilimden yararlanmakla birlikte bunu başkalarına öğretmeyen. -Kendisi ilimden yararlanmamakla birlikte bunu başkalarına öğreten.

Tîbî'nin bu sözlerine İbn Hacer der ki; bunların ilki, Hz. Peygamber'in zikrettiği ikinci gruba girer. Çünkü farklı derecelerde olsa da neticede kendisinden bir yarar sağlanmaktadır. Yerin bitirdikleri de böyledir, bunlardan bir kısmı insanlara yarar sağlarken diğer bir kısmı kuruyup çer çöp olmaktadır. İkincisine gelince, şayet farzları yapan, nafileleri ihmal eden bir kimse ise ikinci gruba girer. Farzları da terk ederse bu fasıktır, bundan ilim alınması caiz değildir. Bu kişinin: "Kibrinden kafasını kaldırmayan." kişiler grubuna girmesi mümkündür.⁶

Hevasına göre konuşmayıp konuştukları ancak vahiy olan Allah Rasulü (sav)⁷ cevamiu'l kelimdir. Bu sebeple söylediği sözlerle ne kadar kafa yorulsa, şerh düşülse azdır. Bahsi geçen hadiste muhakkak kıyamete kadar anlamaya çalışılacak ve her seferinde imanı, yakini arttıracak noktalar keşfedilecektir.

İlk olarak hadisler üzerinde kafa yoran her birimizden ilim, takva ve zühd açısından tartışmasız üstün olan, yaşadığı çağ sebebiyle zihni berrak ve kalbi pak âlimlerimizin yorumlarını incelememiz ilmi emanetin bir gereğidir. Onların da belirttiği üzere üç sınıf insan üç farklı toprak tipine benzetilmiştir ve günümüzde bu üç sınıfta mevcuttur.

Bunlardan üçüncü sınıf olarak zikredileni, hakkı görür, işitir fakat dünyevi, nefsi sebeplerden dolayı ya hakkı ketmeder yahut hakka uymaz hevasına tabi olur ve Rasulullah'ın (sav) başka bir hadisinde bahsettiği üzere hem sapar hem de saptırır. Bu kimseler tıpkı kaypak topraklar gibi ne kendine

⁶ (Fethu'l Bari)

⁷ (53/Necm 3-4)

fayda sağlar nede başkalarını faydalandırabilir. Böylesi insanların akıbetinden Allaha sığınırız ve bizi böylesi kimselere uymaktan afiyette kılmasını dileriz.

İkinci sınıf olarak zikredilen kimse ise ilmi toplar, vaktini, emeğini, yıllarını ilme harcar fakat ya ilmin gereklerini yerine getirmez bu konuda gafildir yahut tahsil ettiği o ilmi fıkıh ve fehm etme nimeti ondan alınmıştır. Bu elbette tedricen gerçekleşir. Yani kişi ilmin neticesi olan öğrenme, yaşama, aktarma gibi gerekliliklerden yüz çevirir veya vaktini ilme vermek gibi bir fedakârlığın yanında yaşadığımız çağın yadsınamaz bir gerçeği ve Allah'ın (cc) hep beraber Allah'ın ipine sarılma bölünüp parçalanmama emrini yük görür, gözünde basitleştirir. Daha fazlasını yapabilme becerisi Allah tarafından ona bahşedilmişken bir kaç talebe okutma, birkaç kitap yazma ile yetinir ve aslında vicdanının sesini bu şekilde bastırmaya çalışır. Böylesi kimseler suyu yüzeyde tutan toprak parçası gibidir. İnsanlara fayda sağlasa da bu fayda özelde az bir topluluğun, belli bir kesimin yararlandığı, genelde ise yetersiz ve eksik bir faydadır.

Allah Rasulünün (sav) ilk olarak bahsettiği ve suyu içine alıp hem kendinin faydalandığı yani dünya ve ahirette kendine fayda sağlayacak amellerde bulunduğu hem de yüklendiği sorumluluğun, tahsil ettiği ilimle farkında olup gerekliliklerini yerine getirdiği, ümmetin salahiyeti için meşru olan her fedakârlığa öncülük edip insanların onu örnek aldığı ve peşinden gittiğinin farkında olan ve adımlarını bu bilinçle atan, hoş kokulu güzel nebat bitiren toprak; ilmi elde etmiş ve ilmiyle amil olan âlimlerdir.

Her Müslüman kendini bu anlamda sorgulamalıdır. İslamın, Müslümanların bu denli garip olduğu çağımızda önceliklerimizi ve bu önceliklerimizin belirlediği hayat standartlarımızı yeniden değerlendirmemiz gerekir. Bu hadisi günümüzün âlim anlayışı ile tahlil etmek meseleyi ancak kısırlaştırır. Çünkü tevhid ilmi bütün ilimlerin üstündedir ve bu ilme sahip her bir muvahhidin meseleyi dert edinmesi üzerine alınması gerekir.

Rabbimiz bizleri tıpkı hadiste anlatıldığı gibi suyu yani hidayet ve ilmi içine alıp onunla bitki bitiren kendine, İslam'a fayda sağlayan kullarından kıl. Suyu yüzeyde tutup kendisinin ve insanların az bir fayda sağladığı yahut suyu ne içine alıp ne de yüzeyde tutan dolayısıyla sapan ve saptıran kullarından eyleme. Bizlere bu hususta şuur ver. İslam'ı ve Müslümanları yeniden izzetlendir ve bizleri buna vesileler kıl.

Allahumme amin

OSMAN'IN (RA) VALİLERİ

Mustafa Yakupoğlu

Tarihi kaynaklara baktığımızda Osman'ın (ra) akrabalarını kayırdığına dair haberler oldukça fazladır. Bunun bir neticesi olarak, döneminde idari bir krizin olduğu da üstüne basılarak anlatılmaktadır. İddialara göre yönetim krizinin sebebi, Osman'ın (ra) idari ehliyete sahip olmayan kişileri sırf akrabası olduğu için devlet kademelerinde görevlendirmesidir. Hatta suistimaller o kadar ileri seviyeye ulaşmıştır ki, Osman'ın (ra) yapmış olduğu görevlendirmeler sebebiyle halk intikam duygularıyla isyana yönelmiştir.

Peki iddia edildiği gibi Osman'ın (ra) idari otoritesinin vuku bulduğu on iki yıllık dönem iltimasların, adam kayırmaların ve idari krizlerin baş gösterdiği bir dönem midir? Gerçekten de Osman (ra), idari hiç bir ehliyete sahip bulunmayan kişileri sadece Ümeyyeoğullarına mensup oldukları için devlet idaresinde görevlendirmiş midir? İşte bu ayki yazımızda bu mesele hakkındaki doğru ve yanlışları gücümüz nispetinde ele almaya çalışacağız.

İlk öncelikle şunu belirtmeliyiz ki, Osman'ın (ra) döneminde Ümeyyeoğullarından valilerin bulunduğu ve tehakküm ettiği on iki yıllık halifelik döneminin son altı yılında idari krizlerin baş gösterdiği tarihi bir hakikattir. Ancak Osman'ın (ra) döneminde görev almış olan bu valilerin idari ehliyete sahip olmadığını ve bu dönemde vuku bulan idari bozuklukların sebebinin devlet içinde yapılan iltimas ve kayırmalar olduğunu söylemek doğru değildir. Bu iddiaların ne kadarda içinin boş olduğunu, Osman'ın

(ra) suçlanmasına sebep olan akrabalarının kimler olduğunu ve o dönem görev alan toplam valilerin sayılarına kıyasen sayılarının ne kadar az olduğunu öğrendiğimizde daha da iyi anlayacağız.

Osman'ın (ra) akrabalarından vali olarak görevlendirdiği kişilere gelince, görevlendirdiği ilk kişi Muâviye bin Ebi Sufyân'dır. İkincisi Abdullah bin Ebî's-Serh, üçüncüsü el- Velid bin Ukbe, dördüncüsü Saîd bin el- As, beşincisi de Abdullah bin Âmir'dir.¹ Osman'ın (ra) akrabalarını görevlendirmekle suçlanmasına sebep olarak gösterilen beş kişi bunlardır. Osman'ın (ra) halifeliği döneminde görev almış valilerin sayısının yirmi altı kişi olduğunu göz önünde bulundurursak sadece beş kişinin akrabası olması çok normal karşılanmalıdır. Özellikle Peygamber (sav) ve onun akabinde hilafet makamına oturan Ebu Bekir (ra) ve Ömer'inde (ra) kendi dönemlerinde Ümeyyeoğullarından daha fazla kişiyi görevlendirdiği düşünülürse mesele daha doğru anlaşılmış olur. Nitekim cahiliye döneminde Kureyş kabileleri içinde başı çeken ve aynı zamanda nüfus sahibi olan bir kabilenin İslam dinine girdikten sonra başkalarına tercih edilmesi gayet doğaldır. Zira Rasulullah da (sav), çok sonraları Müslüman olmuş olmalarına rağmen Halid bin Velid ve Âmr bin As gibi sahabeleri başkalarına tercih ederek yüksek mevki-lerde görevlendirmiştir. Diğer yandan bu valilerin beşi de aynı zamanda görev yapmamıştır. Tarihi vesikalara bakıldığında Osman (ra) ilk önce görevlendirdiği el- Velid bin Ukbe'yi görevden alarak yerine Saîd bin el-As'ı görevlendirdiğini görüyoruz. Ayrıca Osman (ra) vefatına yakın bir dönemde Saîd bin el-As'ı görevinden azletmiştir ve vefat ettiğinde akrabalarından aktif görevde olan kişi sayısı sadece üç kişidir.

¹ (Osman'ın (ra) Hayatı Şahsiyeti ve Dönemi, Ali Muhammed Sallabi, Sayfa:241)

Ebu Bekir (ra) ve Ömer'in (ra) kendi yakınlarını devlet idaresinden uzak tutmuş olmalarına gelince, Ebu Bekir (ra) ile Ömer'in (ra) devlet idaresinde kendi yakınlarını bulundurmamış olmasının sebebi, en başta bu uygulamadan sakınmakla birlikte, mensup oldukları Teymoğulları ve Adıyoğulları kabilelerinde devlet idaresinde görev alması elzem teşkil eden kişilerin bulunmamasıdır. Yoksa İslam'ın ve Müslümanların maslahatının söz konusu olduğu idari şahsiyetler bulunduğu halde, sırf akraba oldukları için bu kimselere görev vermek nebevi metodun aksine bir davranış olurdu. Zira Rasulullah'in (sav) hayatına baktığımızda onun en kritik sorumlulukları yakınlarına tevdi ettiğini görüyoruz. Bu nedenle Osman'ın (ra) kabilesi olan Ümeyyeoğullarının nüfusları ve idari alandaki tecrübeleri göz önünde bulundurulduğunda, Osman'ın (ra) selefleriyle kıyaslanması pek de insafli bir kıyas olmamaktadır.

Yine Rasulullah'in (sav) idari pratiklerine baktığımızda, Ümeyyeoğullarından birçok kişiyi devlet görevlisi olarak atadığını görmekteyiz. Aynı şekilde Ebu Bekir (ra) ile Ömer'in (ra) devlet kademelerinde Ümeyyeoğullarına görevler verdiğini görüyoruz. Rasulullah (sav), Atâb bin Esîd bin Ebu'l-Âs'ı Mekke'de, Ebu Sufyân bin Harb'ı Necran'da, Halid bin Said'i sadakaları korumada, Ebân bin Said'i Bahreyn'de görevlendirmiştir. Rasulullah (sav) vefatından sonra Halife seçilen Ebu Bekir'de (ra) Rasulullah'in (sav) uygulamış olduğu idari pratiği takip ederek Şam'ın fethi için hazırlanan orduların başına Yezid bin Ebu Sufyân'ı görevlendirmiştir. Daha sonrasında Halife olan Ömer (ra) Yezid bin Ebu Sufyân'ı görevinden azlederek yerine kardeşi Muâviye bin Ebu Sufyân'ı atamıştır.²

Tüm bu aktardıklarımız göstermektedir ki, O dönemin mevcut vakasında Ümeyyeoğullarına idari görevler vermek tercihten ziyade anın gereksinimi durumundadır. Rasulullah'in (sav) döneminden başlayarak devlet idari kademelerini doldurmaları ve daha sonraki dönemlerde Emeviler gibi büyük bir devletin temellerini atmaları bunun en büyük delilidir. Eğer Osman'ın (ra) idari pratikleri anın gereksinimi değil de yakınlarla yapılmış bir iltimas olsaydı, bu tavrını ilk öncelikle kedisinden görev beklentisi içinde olan Muhammed bin Ebî Huzeyfe üzerinde görürdük. Ancak Osman (ra) Ebî Huzeyfe'ye diyor ki: "Yavru-cuğum ! Razi olsaydım ve benden görevlendirme isteseydin, seni görevlendirdim. Fakat orada değildim."³ Bu cevap Osman'ın (ra) muhatabını sevmemesinden veyahüt kötü görmesinden değil, sorumluluk alacak ehliyetle sahip olmamasındandır. Buda apaçık göstermektedir ki, Osman'ın (ra) iddiaların aksine görevlendirme yaparken öncelediği özellik akrabalık değil liyaktır.

Osman (ra) hayattayken kendisine yöneltilen eleştirilere cevap vererek şöyle diyor: " Üzerinde icma edilen, olgun, razi olunan kişileri görevlendiriyorum. Onlar verilen işleri yapan insanlardır. Hem onlar benden önce daha genç oldukları dönemlerde de görevlendirilmişlerdir. Bugün bana söylenenler Usame bin Zeyd komutan olarak görevlendirildiği sırada Allah Rasu-lüh'ne (sav) söylenmişti. Öyle değil mi?"⁴

O dönem bu eleştirilere cevap veren sadece Osman (ra) değildi, cevap verenlerden biri olarak Ali (ra) şöyle diyor: " Osman ehliyetli adil kişileri görevlendiriyordu."⁵

Tüm bu aktarılanlar gösteriyor ki, Ümeyyeoğullarının gerek Osman'ın (ra) gerekse ondan önceki halifeler dönemin-

² (Minhâcû's-Sünne, Cilt:3, Sayfa:175-176)

³ (Tahkik-u Mevâkif's- Sahâbe fî'l-Fitne Cilt:1, Sayfa:247)

⁴ (Osman'ın (ra) Hayatı Şahsiyeti ve Dönemi, Ali Muhammed Sallabi, Sayfa:263)

⁵ (El-Bidâye ve'n-Nihâye, Cilt:7, Sayfa:178)

de devlet kademelerinde önemli görevler almaları bir iltimasın neticesi değildir. Ümeyyeoğullarının İslam devletlerinin idari kademelerinde bu denli yer tutmalarının sebebi mevcut konjonktürün gereğidir. Bu sebeple Osman'ı (ra), Ümeyyeoğullarını kayırmakla suçlamak doğru orantılı olarak önceki halifeleri ve dahi Rasulullah'ı (sav) suçlamaktır ki buda muhal bir durumdur.

Yine Osman'ın (ra) valilerinin hayatına baktığımızda, İsmi kayırılmaya konu olan valiler dini konularda cahil olmadıkları gibi, aşırı kimselerde değillerdi. Her bir Âdemoğlu gibi günahları olsa da sevapları çok daha fazlaydı. Bununla beraber, kötülükleri ve günahları kendi başarılarına dönen ve içtimai etkileri bulunmayan kimselerdi. Bu sebeple de şahsi olarak yapmış oldukları hataları İslam toplumuna olumsuz bir tesir bırakmıyordu. Yine bu valilerin hayatlarına bakan her kişi onların İslam'a ve Müslümanlara büyük faydalar sağladığını görecektir. Zira isimleri kayırmalara konu olan valiler aracılığıyla yüz binlerce insan Müslüman olmuş, yapılan fetihlerle İslam devleti sınırlarına büyük topraklar katılmıştır. Şayet onlar dinlerine bağlı ve cesur kimseler olmasaydı cihada hangi güç sevk edecekti! Eğer böyle kimseler olmasaydılar ordularını cihat meydanlarına nasıl sürmeleri mümkün olacaktı! Hâlbuki onlar, rahatlık ve dünya menfaatini terk ederek deniz aşırı fütuhatlar yaparak İslam devletinin gölgesini kıtalar arası geniş bir alana yaymışlardır. Yeri geldiğinde düşmanlara karşı savunma, onlarla cihat ve geri püskürtmeyle meşgul olmuşlardır ve bu suretle de İslam tarihinde güzel izler bırakmışlardır. Tarih kitapları onların menkıbeleri ve komutanlığa ehil kılan sıfatlarıyla doludur. İslam tarihi devirleri içerisinde, Osman'ın (ra) dönemine yoğunlaşan kişi, beğenisini ve gururunu gizlemeyecektir. Zira Osman'ın (ra) halifelığının ilk altı yılı İslam tarihinin altın çağıdır.

Allah subhanehu'nun menni ve kere miyle meseleyi izah etmeye çalıştık. Aktardıklarımızdan görüldüğü üzere Osman

(ra) devlet kademelerinde ehil ve adil kişileri görevlendirmiştir. Bunların en ileri geleni Rasulullah'ın (sav) sahabesi ve aynı zamanda kayını ve vahiy kâtibi olan Muâviye bin abu Sufyân'dır. Kendisi Rasulullah'ın (sav) ve sonrasındaki dönemlerde de devlet kademelerinde önemli görevler yapmıştır. Hakeza halife olduğu dönemde de devletin kurumsallaşması noktasında büyük gelişimler göstermesine vesile olmuştur. Aynı zamanda İslam tarihinde ilk deniz kuvvetlerini kurup deniz aşırı fetihler yapan ve en önemlisi İstanbul şehrini ilk kuşatan kişidir. Ancak tüm bu gösterilen başarıları rağmen ne Osman (ra) nede valileri, tarihçi ve yazarların yeterli inceleme olmaksızın insafsızca yaptıkları eleştirilerden kurtulamamışlardır. Özellikle son dönem araştırmacıları, olayları yeterince incelemeden veya kısmi olaylara dayanarak Osman'la (ra) ilgili insafsız hükümler vermişlerdir. Bazı tarihçiler sağlam kaynaklardan alıntılar yapmış olsa da çoğunlukla İmamiye menşeli zayıf kaynaklardan beslenilmiştir. Osman (ra) hakkında asılsız iddialar atan kitap ve yazarları:

Tâhâ Hüseyin, el-Fitnetü'l-Kübrâ.
Râzî Abdurrahîm, en-Nizâmü'l-idârî ve'l-harbî.
Subhi es-Sâlih, en-Nizâmü'l-İslâmî.
Mevlâ Hüseyin, el-İdaratü'l-Arabiyye.
Enver er-Rufâî, en-Nizâmü'l-İslâmîyye.
Muhammed er-Reyyis, en-Nazariyyâtü's-Siyâsiyye.
Ali Hüsni, el-İslâm ve'l-Hilâfe.
Ebu'l-A'lâ el-Mevdûdî, el-Mülk ve'l-Hilâfe.
Seyid Kutub, el-Adâletü'l-İctimâiyye.⁶

Hulasa, Osman (ra) mazlum bir halifeydi. Seksen iki yaşında kendi evinde muhasaraya alınıp mazlum bir şekilde katledilmiş olmasına rağmen eleştiri ve iftiralarından yakasını hiçbir dönem kurtaramadı. Osman'a (ra) karşı yoğun eleştiri ve iftiraların yaygınlaştığı bu dönemde kendisini savunmayı bize lütfeden Allah'a hamd olsun. Allah subhanehu, yazılarımıza konu olan mümtaz şahsiyetlerin izinde mustakim bir hayat yaşamayı bizlere nasip ve müyesser eylesin. Allahumme amin.

⁶ (El-Velâye ale'l-Büldân, Cilt:1 Sayfa:222-223)

ÇOK ÇALIŞMIŞ, AMA NAFİLE!

Salih Bağırgan

salihbagirgan@takvadergisi.org

İslam dininin kendine özgü prensipleri ve kuralları vardır. Bu kurallar zor, yapılması imkânsız olan hususlar değil; bilakis insanın fitratına ve aklına uygunluk arz eden, kolay ve tabii durumlardır. Şuan yeryüzünde var olan bütün batıl dinlerle mukayese edildiğinde bunun farkı ortaya çıkacaktır. İslam dininin dışında var olan dinler beşeridir yani insan ürünüdür; Allah'ın yarattığı varlıklardır. Yaratılan varlıklar ile yaratan hiç bir olur mu? Hiçbir akıl bunu kabul etmez tabiki de. O zaman olaylara ve durumlara bu nazarla bakmamız elzem olacaktır. İnsan ile insanı ve tüm kaniatı yaratan Allah bir meselede münakaşa ve zıtlığın içerisinde ise akıl ve fitrat Allah'ın dediğine uymasının gerekliliğini idrak edecektir. Tabi ki akıl ve fitrat bozulmamış ise bu durum söz konusudur.

Hiç şüphesiz İslam dini pratiği olan ve kıyamete kadar geçerliliğini koruyabilen evrensel bir dindir. Emirleri ve yasakları topluma ve ferde uygunluk sağlamakta ve adaleti inşa etmektedir. Bu yüzdendir şeriatın hâkim olmadığı ülkelerde adaletsizlik, soysuzluk, hırsızlık, güvensizlik ve aklınıza gelmeyen olumsuzluklar devam edecektir. Toplumun refahı ve huzuru Allah'ın dinindedir. İslam dininden başka dinleri tercih edenler dünyaları ve ahiretleri hüsrana olmaya mahkûm olacaktır.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

*"Kim, İslâm'dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden (böyle bir din) asla kabul edilmeyecek ve o, ahirette ziyan edenlerden olacaktır."*¹

Allah (cc) Kur'an'ı Kerimde kullarına ilahi mesajları daha iyi anlamaları için çeşitli darb-ı meselleri örnek verir. Bu

örneklerle kullar düşünsünler, tefekkür etsinler bunun neticesinde doğru yolu bulunsunlar. Darb-ı meseller, Kur'an'ın anlatım metodundan sadece bir tanesidir.

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ

*"Andolsun ki biz, öğüt alsınlar diye, bu Kur'an'da insanlara her türlü misali verdik."*²

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا
مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

*"Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün. Bu misalleri insanlara düşünsünler diye veriyoruz."*³

Kur'an'ı Kerimde darb-ı meseller değişik şekilde tasnif edilmiştir. Bazı yerlerde kör olan ile gören, karanlık ile aydınlık, bilen ile bilmeyenin bir olmadığını misaller vererek anlatmıştır. Okuyanı ya da dinleyeni tefekküre sevk etmiştir.

Bir buğday tanesinin önce yedi başak sonra her yedi başağın bir tanesi yüz başak edip toplamda yediyüze ulaşması şeklindeki darb-ı misal ihlas ile yapılan sadakanın Allah katındaki ecrini müşahade ettirmekte,⁴ Âdem'in (as) topraktan yaratılıp, İsa'nın (as) babasız yaratılma⁵ misali Allah'ın kainattaki gücünü ortaya koymakta, Allah'tan başkasını dost edinenlerin durumunu kendisine örümcek ağından ev edinene benzeterek kişinin acziyetini göstermekte,⁶ yağmurun

¹ (3/Al-i İmran, 85)

² (39/ZümcvZümer, 27)

³ (59/Haşr, 21)

⁴ (2/Bakara, 261)

⁵ (3/Al-i İmran, 59)

⁶ (29/Ankebut, 41)

yağması ile ürünlerin yeşermesine sevinen çiftçilerin, sonradan da sararıp çer çöp olmasını dünya hayatının süsü, eğlencesi, evlat edinmeye benzeterek dünya hayatının önemsizliğine vurgu yapılmakta⁷ riya olsun diye malını infak eden kimsenin durumunu sert ve pürüzsüz olan kayanın üzerinde toprağın içerisindeki tohumun sağanak yağmurun etkisiyle yok olmasına benzetmesi⁸ vs darb-ı mesel için örnekler verilebilir.

Yukarıda ki darb-ı meseller anlaşılacağı üzere insanı hep tefekküre, düşünmeye ve olaylardan ibret almaya itmektedir.

Bu ay dergi yazımda darb-ı mesel bir ayeti anlatmaya ve ayet üzerinde tefekkür etmeye çalışacağım inşallah.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

أَيُّودُ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ نَّحِيلٍ وَأَعْنَابٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ
فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

*"Sizden hiçbiriniz ister mi ki, kendisinin hurmalık ve üzümlüklerden bir bahçesi olsun, altında ırmaklar aksın, içinde her türlü ürünü bulunsun da, kendi üzerine de ihtiyarlık çökmüş ve elleri ermez, güçleri yetmez küçük zayıf çocukları olsun. Derken ona ateşli bir bora isabet ediversin de o bahçe yanıversin. İşte Allah, âyetlerini size böylece açıklıyor. Umulur ki, düşünürsünüz."*⁹

Bu ayetin tefsirinde Buhari (ra) der ki: Übeyd İbn Umeyr'den rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Ömer İbn Hattâb bir gün Rasulullah (sav) ashabına: "Biriniz ister mi ki; hurmalardan ve üzümlerden bir bahçesi olsun..." ayeti kerimesi kimin hakkında nazil olmuştur biliyor musunuz?" diye sordu. Onlar: "Allah en iyi bilir", dediler. Ömer (ra) kızdı ve : "Biliyoruz, ya da bilmiyoruz" deyin, dedi. İbn Abbas (ra) şöyle dedi: "Ey mü'minlerin emiri, bende bu konuda bir bilgi var." Ömer (ra): "Ey kardeşimin oğlu; söyle ve kendini küçük görme" dedi. Bunun üzerine İbn Abbas (ra) şöyle dedi: "Bu ayet bir amel için misal olarak getirildi." Ömer (ra) sordu: "Hangi amel?" İbn Abbas (ra): "Zengin bir adam vardı; Allah'a itaat üzere idi. Sonra Allah ona şeytanı gönderdi de adam günahlar işledi. O kadar ki eski amellerini tümüyle batırdı. İşte bu, o adamın ameli hakkındadır." diye cevap verdi.

Allah (cc) bu ayette kullarına çok güzel bir darb-ı mesel olayını haber vermektedir. Bahçe sahibinin durumu oldukça manidar ve ilginçtir. Hayatı boyunca çalışmış, mücadele etmiş, artık ihtiyarlığın gelip çatdığı ve kendisine bakacak birilerinin olmadığı bir dönemde var olan ürünlerle geçinmeyi düşündüğü bir sırada güzelim bahçeyi ateş yakıp kül etsin. Böyle olmasını kim ister ki?

Allah (cc) bu ayette ki darb-ı meseli ise şudur; Ölüm meleği gelene kadar birçok hayırlı ameli işlemiş, zekât, sadaka, nafile ibadetlerde bulunmuş ama ölüm meleğinin kendisine gelmesine ramak kaldığı bir anda Allah'ın affetmeyeceği şirk ameli işlemiş ve bu hal üzere Allah'ın huzuruna çıkmış bir kimsenin durumu yukarıda bahsi geçen bahçe sahibinin durumu gibidir. Nasıl ki bahçe sahibi tüm sermayesini kaybetmişse, hayatının son anında Allah'a ortak koşan

⁷ (57/Hadid, 20)

⁸ (2/Bakara, 264)

⁹ (2/Bakara, 266)

kimse de yapmış olduğu tüm ibadetleri Allah katında yok hükmünde sayılacaktır. Çünkü Allah'a ortak koşan ve bu hal üzere ölen kimsenin tüm ibadetleri boşa çıkacak ve ebediyen cehennem ile cezalandırılacaktır.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ
وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي
وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ
الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

"Andolsun ki "Allah, kesinlikle Meryem oğlu Mesîh'tir" diyenler kâfir olmuşlardır. Hâlbuki Mesîh "Ey İsrailoğulları! Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a kulluk ediniz. Biliniz ki kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona cenneti haram kılar; artık onun yeri ateştir ve zalimler için yardımcıları yoktur" demişti.¹⁰

وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ
لَيَحْبِطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"And olsun ki sana da, senden önceki peygamberlere de vahyolunmuştur: "And olsun, eğer Allah'a ortak koşarsan işlerin şüphesiz boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun."¹¹

Yazımın başlarından İslam dininin bazı prensipleri ve kuralları var demiştim. İşte bu kurallardan bir tanesi Allah'a ibadet edip son anında Allah'a ortak koşan kimsenin durumu ateştir; yaptığı amellerin hiçbir değeri yoktur. Aynı şekilde ömrünü Allah'a ortak koşmuş olarak yaşayan, ama son anında Allah'a tevbe eden kimse daha önceki yaptığı kötü amellerden hesaba çekilmeyip, yeni doğmuş hükmündedir. Bu yüzden muvahhidler, sürekli Allah'a dua etmeli, ayaklarının İslam üzere sebat etmeleri

için Allah'ın dinine yardım etmeleri gerekmektedir. Rasuller dışında hiçbir kimsenin garantisi yoktur. Allah Rasulu'nun (sav) şu hadisi ne kadarda olayı özetlemektedir:

Sehl b. Sad (ra) naklediyor; Rasulullah zamanında bir adam bir savaşa iştirak etmişti. Savaşta Müslümanlara faydası çok dokunmuş, sahabeler çok memnun kalmışlardı. Sahabeler adama fazla ilgi gösterince Rasulullah (sav): "Bu adam cehennemliktir." buyurdu. Sahabeler bunu duyunca çok şaşırdılar. Rasulullah'ın (sav) safında, Allah yolunda savaşan bir adamın cehennemlik olması herkesi hayrete düşürdü. Fakat bütün sahabeler teslimiyetle şöyle dediler: "Allah ve Rasulu daha iyi bilir." Savaş devam ediyordu. Adam da ön saflarda var gücüyle çarpışıyordu. Fakat savaşın bir noktasına gelindi ki, adam aldığı darbelerin çok fazla acı vermesi üzerine kendi kılıcını göğsüne sapladı ve intihar etti. Onun bu halini görenler hemen Rasulullah'a (sav) koştular: "Ya Rasulullah, dediklerinin doğruluğunu gözümüzle gördük." dediler. Rasulullah (sav) onlara cevap verdi: "İnsanların içinde öyleleri vardır ki, cennetlik gibi görünürler, fakat cehennemliktirler."¹²

Bu adamın cehennemlik olmasını vahiyle Allah, Rasülü'ne bildirmiştir. Bizler ise bir kimsenin ameline göre kesin olarak cennetlik ya da cehennemlik diye hüküm vermemiz doğru olmaz. İnsanın son halini Allah'tan başka kimse bilemez. Allah Rasülü (sav) bir hadisinde "Ameller sonuçlara göredir" buyurarak kişinin cennetlik ya da cehennemlik durumunu ömrünün son haline göre değer kazanacağını bildirmiştir.

¹⁰ (5/Maide, 72)

¹¹ (39/Zümer, 65)

¹² (Buhari, 2898; Müslim, 112)

Hasan-ı Basrî (ra) şöyle der: “Bu, Allah'a yemin ederim ki insanlar arasından pek az kimsenin akledip anladığı bir misaldir: Yaşlı bir ihtiyar, bedeni zayıf, küçük çocukları pek çok. Bahçeye son derece ihtiyacı var. İşte bu sırada gelen fırtına onu kasıp kavurdu. Allah'a yemin ederim, sizden herhangi bir kimsenin ameline en çok ihtiyacı olduğu vakit, dünyadan ilişkisi kesildiği vakittir.”¹³

Dünyada hayatında çokça ameller işlemiş ama ahirette karşılığını alamayan kimseye yazıklar olsun! Allah (cc) bizleri bundan uzak tutsun. Bizlere avf ve afiyet versin. Rabbimizin şu ayeti kerimeleri ne kadarda özetler mahiyetindedir:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

“De ki: Size, (yaptıkları) işler bakımından en çok ziyana uğrayanları bildirelim mi? (Bunlar;) iyi işler yaptıklarını sandıkları halde, dünya hayatında çabaları boşa giden kimselerdir.”¹⁴

وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا

“Onların yaptıkları her bir (iyi) işi ele alırsak, onu saçılmış zerrekler haline getiririz (değersiz kılarız).”¹⁵

¹³ (Zemahşerî 1/299)

¹⁴ (18/Kehf, 103, 104)

¹⁵ (2/ Furkan, 23)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ

ŞÜPHE SİZ ALLAH,
KENDİSİNE
ŞİRK KOŞULMASINI
ASLA
BAĞIŞLAMAZ.

LAİSİZMİN DOĞUŞU

Ali Mücahit Orakçı

alimucahitorakci@takvadergisi.org

Hamd, yaşam tarzı olarak İslam'dan razı olan Allah'a salat ve selam ilk İslam devletinin yöneticisi olan Muhammed Mustafa'nın ve ona ihsan ile tabi olanların üzerine olsun.

Bu ayki yazımda milyonlarca savunanı olan ve tağutların kendi hegemonyalarını korumak için asla vazgeçemeyeceği bir ideoloji olan laikliği ele alacağım. Laiklik ile bir zamanlar kilise anlaşılmıyorsa da durum artık öyle değil. Kilisenin yapısına uygunluk arzeden laiklik ile kilise çok uzun zaman önce barışmış durumdadır. Neredeyse İslam dışında laiklik ile çatışan bir inanç kalmamıştır.

Laiklik Nedir?

Laiklik veya laisizm (laïcité Fransızcadan), devlet yönetiminde herhangi bir dinin referans alınmamasını ve devletin dinler karşısında tarafsız olmasını savunan prensip. Fransızcadan Türkçeye geçmiş olan "laik" sözcüğü, "din adamı olmayan kimse; din adamı dışında kalan halk" anlamına gelen Latince "laicus" sözcüğünden gelmektedir. Roma döneminde din adamlarına "Clerici", din adamı olmayanlara da "Laici" adı veriliyordu. Aynı

terimin İngilizce karşılığı ise secularity olup, din ve devlet işlerinin ayrı tutulması anlamına gelir. Latince bir kelime olan çağ anlamına gelen "saeculum" kelimesinden geçmiştir. Sekülerizm Türkçeye lâiklik, çağdaşlaşma veya dünyevileşme olarak üç farklı terimle çevrilebilmektedir. Fransa'da lâiklik için Laïcité (Laïcisme) terimleri kullanılmaktadır. Kavramlar, her iki biçimde de cismi ve bilimsel olan ile soyut ve dinsel olanın birbirine karıştırılmamasını ifade etmektedirler.¹

Yani laisizm dinsiz bir devlet demektir. Laiklik devletin yönetilmesi için gerekli olan ana yasanın bir dinin kuramlarına göre değil de kimi zaman çoğunluğun kimi zaman tek bir şahsın kimi zaman da bir kabilenin kuramları ile ana yasanın oluşturulması ve bu ana yasa ile devletin idare edilmesidir. Yaratıcının buyrukları laik bir devletin yönetimi için hiçbir şey ifade etmez. Ne eğitimde ne ticaretle ne hukukta her şeyi yoktan var eden ve insanoğlunu sadece kendisine ibadet etsin diye yaratan Allah'ın (cc) dediği olamaz, bu laikliğe aykırıdır ve irticadır. Laikliğe göre Allah (cc) insanı yarattı ancak toplumsal/sosyal hayatın yönetimi hususunda başı boş bıraktı ve ona emir ve yasaklar bildirmedi. Kitapları ise ibadethanelerde veya cenaze merasimlerinde okunsun diye vahyetti.

Bir kuyumcu dükkânımızın olduğunu var sayalım, bu işletme size ait ancak bu işletmenin hiçbir noktasında söz hakkınız yok, olsa bile işçiler tarafından dinlenmiyor, kulak ardı ediliyor, bunu kabul eder miydik? Patronlarının söz hakkı olmayan bu tarz işletmelere laik işletme diyelim ve patronlara eşit yaklaşan laik işletmeleri savunalım hep beraber!²

¹ (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Laiklik>)

² (Allah (cc) bütün misallerden üstündür.)

Laikliğin ve Demokrasinin Ortaya Çıkışı Tarihte Nasıl Olmuştur?

Laikliğin nasıl ortaya çıktığını anlamamız için Hristiyanlığın, kilisenin ve kilisenin ortakları olan kralların ve toprak sahiplerinin, batı toplumunu nasıl köleleştirdiğine ve zulmettiğine, ayrıca bu durumdan Yahudilerin nasıl faydalandığına bir göz atmamız gerekecek.

Vahyin rehberliğinden uzak olan kiliseler Paul'u önder olarak kabul etmiş ve ondan sonra kutsal metinler olarak bilinen metinler ortaya çıkmıştır. Bu metinlerde İsa'nın (as) üçün üçüncüsü olduğu yani bir ilah olduğu ileri sürülmüş ve Hristiyan dünyası tarafından da kabul görmüştür. Paul peygamberlerin getirdiği tevhid inancını adeta putperestlik ile sentezlemiştir, hâlbuki Allah (cc) şöyle buyurmuştur:

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالِ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ

"Hani Allah «Ey Meryemoğlu İsa sen mi, Allah dışında beni ve annemi ilah edinin dedin?» İsa şöyle dedi; «Haşa seni her türlü noksanlıktan tenzih ederim, gerçek olmadığını bildiğim bir sözü söylemek bana yakışmaz, eğer böyle bir şey söyleseydim sen bunu bilirdin, Sen benim içimdekini bilirsin, fakat ben Senin özündekini bilemem. Hiç kuşkusuz Sen gaybleri bilersin.»³

Paul'un Anadolu'daki büyük cabaları ile Anadolu Hristiyanlaşmış ve Hristiyan nüfusu giderek artmıştır. Bu durum karşısında o dönemin süper gücü

pagan roma çok sert ve kanlı tedbirler aldı. Anadolu'da büyük kıyımlara imza attı. Hristiyan olanlar bir tanrı yerine tekrardan çok tanrılı inanca geçmeleri için zorlandı. Ancak Konstantin'in göreve gelmesi ile işler tam tersi bir hal aldı Konstantin bu artan Hristiyan nüfusa duyarsız kalamadı ve Hristiyanlığı seçti ve devletin de resmi dinini Hristiyanlık yaptı.

Roma Hristiyanlığı bazı siyasi çıkarlarından dolayı kabul etmişti ancak batı hiçbir zaman Allah'ın (cc) İsa (as) indirdiği dini yaşamamıştır. Avrupa halkları İslam'ın nurundan da yüz çevirmişti. Yani Avrupa derin bir karanlığın içindeydi ve halada öyledir. Avrupa'da halk kitleleri 1789'da gerçekleşen Fransız devrimine kadar tabi oldukları Hristiyanlık dinini papalardan, kardinallerden, kutsal konsillerden, tahrif edilmiş incili şerh eden âlimlerden öğrenegelmiş ve bunları tartışmasız doğru merci ve kaynak olarak kabul etmiştir. İşte bu toplumlar tam anlamı ile bu mercileri Allah'ın dışında rab olarak atamış oldular:

اتَّخِذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

"(Yahudiler) Allah'ı bırakıp, hahamlarını; (hristiyanlar ise) rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i rab edindiler. Oysa bunlar da ancak, bir olan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardır. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O, onların ortak koştukları her şeyden uzaktır."⁴

Miladi IV. asırda Konstantin'in Hristiyanlığı romanın resmi dini olarak kabul etmesi ile alakalı Amerikalı yazar Drapper "Din ve İlim" adlı kitabında şöyle der:

³ (5/Maide 116)

⁴ (9/Tevbe 31)

“Devletin önemli kademelerinde görev alan ve Roma devletinin yüksek mevkilerini ele geçiren ve kendilerini Hristiyan gibi gösteren münafıkların etkisiyle şirk ve putperestlik Hristiyanlığa karıştı. Hâlbuki bu münafıklar dine hiçbir şekilde aldırış etmedikleri gibi, bir gün olsun samimi olarak bağlanmış da değillerdi. Konstantin de bunlardan birisi idi. O bütün hayatını zulüm ve ahlaksızlıkla geçirmiş, ömrünün sonlarına rastlayan (337 M.) çok sınırlı dönemler dışında Kilise'nin dini emirlerine riayet etmemiştir.”

Roma'nın Hristiyanlığı resmi din olarak kabul etmesi büyük kitlelerin bu dine girmesine yol açmıştı. Dine yeni gelen topluluklar ile beraber Allah'ın (cc) İsa'ya (as) indirdiği dinin asıllarından uzaklaşma daha da ayyuka çıkmıştı.

Bütün semavi kitaplar ve bu kitapların kendilerine vahyedildiği rasuller bir akideyi tebliğ etmişlerdir. Allah (cc) Kur'an'ı Kerimin incili doğrulamak için indirildiğini söylemektedir:

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَلِإِحْلَالِ لَكُمْ
بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

“Benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri helâl kılmak için gönderildim ve Rabbiniz tarafından size bir mucize de getirdim. Artık Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.”⁵

Allah (cc) rasullerine indirdiği kitapları kulları arasında hükmetsinler diye indirmiştir:

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ
بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا

⁵ (2/ Ali İmran 50)

“Biz sana Kitab'ı (Kur'an'ı) hak olarak indirdik ki, insanlar arasında Allah'ın sana öğrettikleri ile hüküm veresin. Sakın hainlerin savunucusu olma.”⁶

Tahrif olan incilde Allah'ın indirdiği ile hükmedilmesini emir buyuran ayetler olmasına rağmen kilise hiçbir zaman buna yanaşmadı. Kayserin yasası olan roma kanunlarına uymayı meşru saydı.

وَلِيَحْكُمَ أَهْلُ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

“İncil ehli Allah'ın onda indirdiği ile hükmetsin. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, fasıkların ta kendileridir.”⁷

Tahrif olan incilde şöyle bir kıssa aktarılmaktadır:

Ferisiler onu (yani Hz Mesih) gafil avlamak ve aleyhinde bir söz yakalamak için kendi aralarında müşavereye koyuldular. Bu bakımdan Heredos'lular ile birlikte öğrencilerini gönderip, şöyle dediler:

-Ey öğretici sen doğru sözlüsün. Allah'ın yolunu hak ile öğretiyorsun ve kimseye de aldırış etmiyorsun. Çünkü sen insanların yüzlerine bakan biri değilsin. O halde bize söyle; bu konudaki görüşün nedir? Senin Kayser'e cizye ödemen câiz midir, değil midir?

Yesú (İsa) onların kötü niyetlerini anlayınca şöyle dedi:

-Ey kötülüğün tartışmacıları, beni ne için denemek istiyorsunuz? Bana cizye işlemini gösteriniz, bakayım” Bunun üzerine ona bir dinar takdim edilince, onlara şöyle dedi: “Peki, bu resim ve bu yazı kimindir?” Ona: “Kayser'indir.” dediler. O da şöyle dedi: “O halde Kayser'e ait olanı Kayser'e veriniz,

⁶ (4/ Nisa 105)

⁷ (5/ Maide 47)

Allah'a (cc) ait olanı da Allah'a veriniz." Onun bu sözlerini işitince şaşka kaldılar, onu bırakıp gittiler.⁸

Görüldüğü üzere tahrif olmuş incilde yerin yönetiminin mahlûka, göğün yönetiminin halıka verildiğini ima eden ibareler ile Allah'a ve Rasulüne büyük bir iftira atılmıştır. Kilise Hristiyanlara bazı hukuki durumlar -evlenme, boşanma- hariç kayserin kanunlarının hükmetmesinin önünü açmış ve böylelikle inancı soyutluğa hapsetmiştir. Pratikte uygulanmayan bir akidenin gönüllerde yeşermesi mümkün olamamıştır ve adeta kayserin veya saptırıcı hevaperestlerin elinde bir oyuncağa çevrilip değersizleştirilmiştir.

Bu kadar dar bir çerçeveye sıkıştırılan bir din Allah'ın (cc) insanların hayatının her alanına dokunsun, onların maddi ve manevi hayatlarını nizama soksun diye indirilen din ile tamamen ayrılmıştır. Zira Allah'ın (cc) rasulleri, dini, insanlar hayatlarını adalet ölçülerine göre idame etsinler diye tebliğ etmişlerdir:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

"Andolsun, biz elçilerimizi açık mucizelerle gönderdik ve beraberlerinde kitabı ve mizanı (ölçüyü) indirdik ki, insanlar adaleti yerine getirsinler."⁹

Dinin gerçekleştirmek istediği bu adaletin temelinde en büyük hakikat olan tevhid inancı var. Fitratında kulluk olan insanoğlunun önünde iki yol bulunmakta; fitratında bulunan bu olguyu tevhid ile birleştirip ibadeti sadece yaratıcısına yönlendirmesi ve hayatın her alanına sadece Allah'ın (cc) müdahil etmesi ya da tevhid inancını bir tarafa bırakıp birden çok ilaha itaat ve

ibadet etmesi. Kilisenin bu tutumu tevhid inancını derinden sarsmış oldu çünkü tevhid inancının temelinde yönetme ve itaat hakkının Allah'ın (cc) olması varken, kilise, Kayseri ve torunlarını¹⁰ bu hususta Allah'a ortak olmasına ses çıkarmadı. İşte böylece başlamıştı batı toplumunun zelilliği ve aristokrat tabakasının altında ezilmesi, çünkü Allah (cc) insanı tevhid ile yüceltmış kilise ise şirk ile bataklığa itmiştir.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا

"Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık."¹¹

İşte bu durum tevhide sıkı sıkıya bağlı olan insanın durumudur. İnsan ancak rabbini birlediği zaman şeref sahibi olur. Kilise helal ve haram yetkisini Allah'tan başkasına vermesi ile birlikte Meryem oğlu İsa'nın (as) tebliğ ettiği sahih akideye teslis ve İsa (as) ilahlaştırılması gibi daha da çirkin inançlar da ekleyerek esfeli safilin zümresine dâhil oldu.

Konstantin gibi despot bir yöneticinin Hristiyanlığı romanın resmi dini olarak kabul etmesinin ardında yatan en büyük sebeplerden bir tanesi, Hristiyanlığın pagan dinlerinden âdete ayıracak bir özelliğinin kalmamış olmasıdır. Çünkü kabul ettiği bu yeni din, onun devleti kendi heva ve hevesine göre yönetmesine ses çıkarmıyor yani onun ilahlığını meşru sayıyor.

Devam edecek inşaallah...
Velhamdulillah

⁸ (Matta İncili, 23/14-23)

⁹ (57/Hadid 25)

¹⁰ (Günümüz tağutları)

¹¹ (17/İsra 70)

TAKVA YOUTUBE
KANALINA **ABONE** OLARAK
BİZE DESTEK
OLABİLİRSİNİZ

ABONE OL

ÇOCUKLARDA DEĞERSİZLİK, YETERSİZLİK VE SUÇLULUK DUYGUSU

Meryem Hafsa

Canlılar içerisinde insan kadar ebeveynine muhtaç olan bir varlık yoktur. Ebeveynin bakımına, sevgi ve ilgisine muhtaç olan çocuğa Allah (cc) aynı zamanda müthiş bir gözlem ve sezinleme gücü vermiştir. Çocuk daha ömrünün ilk yıllarında ebeveynin ona olan ilgisini gözlemler ve bunu kıtası olarak gözünde kendi değerini oluşturur. Ebeveyn eğer çocuğa koşullu/ yapay bir sevgi ile muamelede bulunmuşsa, çocukta neredeyse bütün ömür peşini bırakmayan ve birbirini takip eden üç duygu oluşur: değersizlik, yetersizlik ve suçluluk. Çünkü çocukluğumuzda edindiğimiz her bir tecrübenin/yaşanmışlığın yetişkinlik çağına olumlu ya da olumsuz muhakkak bir yansıması vardır. Bu sebeple yetişkinlerde oluşan patolojilerin kaynağı çocukluk döneminde aranır.

Koşullu/yapay sevgi ebeveynin aslında lisan-ı haliyle, çocuğuna: "Benim isteklerimi yerine getirip hayalimdeki çocuk olduğunda ben sana sevgi gösterebilirim." demesidir. Bunu küsme, aşağılama, kıyaslama, eleştirme, hatasına tahammül gösteremeyip aşırı tepkiler verme gibi davranışlarla çocuğa hissettirmiş olur. Sürekli eleştirilen çocuklarda yetersizlik, aşağılanıp alaya alınan çocuklarda değersizlik, hataları yüzlerine vurulup tahammülsüz davranılan, tolerans tanınmayan çocuklarda ise suçluluk duygusu oluşur.

Ebeveynin bu tutumuna maruz kalan her çocuk, ileriye dönük benliğinde yaşadığı birçok olumsuz duyguyla karşılaşacaktır. Gösterilen bu psikolojik enkazın altından değersiz, işe yaramaz, karşılaştığı her olayda kendinde suç arayan, iradesi zayıf, başladığı bir işi bitiremeyen bir kimse olarak kalkar. Daha doğrusu böyle olmasa bile bu zanna kapılır, kendini buna inandırır. Örneğin; değersizlik hissi taşıyan birey

evliliğinde eşinin ve çocuklarının ona gösterdiği değere anlam veremez, kendini buna layık göremez. Suçluluk hissi taşıyan birey herhangi bir olumsuzlukta, aslında kendi ile hiçbir alakası yokken suçluluk hisseder veya yetersizlik hissi taşıyan bireyin bir işe koyulduğunda o işi başarılı bir şekilde sonlandırmaya olan inancı düşüktür. Nedeni, çocukluğunda aşağılanarak, kıyaslanarak, eleştirilerek, suçlanarak kendine böyle bir 'sosyal benlik algısı' oluşturmıştır. Eğiticiler bunu 'benlik kuramı', 'benlik algısı' gibi ifadelerle açıklasalar da sosyal benlik algısı olarak tanımlamak daha doğru olacaktır. Çünkü bu tür duyguları yaşayan çocuk, insanların kendisi hakkında kanaatlerinin böyle olduğunu düşünür ve bu düşünce en nihayetinde sosyolojik bir sorun oluşturur. Toplumumuzda, ufak tefek konuların büyütülüp ölümle sonuçlanan kavgaları doğurması, eşlerin birbirlerine gösterdiği biyolojik ve psikolojik şiddet, hayata tutunulmayıp bunalımların ardından gelen intihar hadiselerinin alt metninde çocukluk döneminde yaşanan bu duygular vardır.

Değersizlik hissinin, koşullu/yapay sevgi ile oluştuğunu söyledik, yetersizlik hissi ise eleştirel veya hizmetkâr ebeveynler ile oluşuyor. Çocuğun belkide büyük bir şevkle yaptığı bir işi beğenmeyip "bu olmuş mu şimdi?" "ne biçim yapmışsın?" gibi cümlelerle eleştiren ebeveynler çocukta yetersizlik hissi oluşturuyor veya hizmetkâr anneler, çocuğun yapması gereken her şeyi kendi üstlenerek bu olumsuz duyguyu çocukta açığa çıkarıyor. Okul öncesi dönemde çocuğun kendi giyebileceği yaşta ve beceride olmasına rağmen ayakkabılarını giydirmesi, keşfetme döneminde çocuğa sınır koymak yerine onu sürekli kısıtlaması, ilerleyen yaşlarında çayını, meyvesini ayağına götürmesi veya ödevini yapmadığında kendisi o sorumluluğu üstlenmesi...

Örnekleri çoğaltabiliriz fakat şöyle özetlemek doğru olacaktır: Çocuğun yapabileceği her şeyi kendisi iyi bir niyet ile üstlenen ve çocuğuna yaptırmayan bunu da iyi ebeveynlik çerçevesinde değerlendiren anne babalar çocukta ileriye dönük yetersizlik hissi oluşturuyor. Oysa çocuk böyle bir durumda akranları ile kendini karşılaştırarak kendisinin bunları zaten yapamadığını düşünecektir. Bunun yanında "doydum yemeyeceğim" diyen çocuğa "hayır doymadın" diyen, "çişim yok" diyen çocuğa "hayır çişin vardır" diyen, "üşümüyorum" diyen çocuğa "hayır sen üşürsün" diyen ebeveynler çocuk adına düşünüp çocuğa kendi bedeninin reaksiyonlarını bile annesinin daha iyi anladığına dair bir düşünce oluşturur ve bu durum yetersizlik hissini perçinler.

Suçluluk duygusu ise çocuğun hatalarının üzerine gidilmesi, sürekli olarak hatırlatılması veya herhangi bir durumda ilk olarak çocuğun suçlanması ile oluşur. "Yine mi döktün?", "yoksa sen mi aldın?" Gibi cümleler çocuğa kendini suçlu hissettirir. Çünkü çocuk özellikle okul öncesi dönemde ebeveynin kendisi ile alakalı söylediği sözlere inanır, çabucak ikna olur. İleriki dönemlerde başkalarının davranışlarının, hayatında süregelen olumsuzlukların tek sebebinin kendisi olduğu düşüncesine kapılır.

Yeri gelmişken bu tür davranışlar sergileyen ebeveynlerin iyi bir çocukluk dönemi geçirmemiş olması kuvvetle muhtemeldir. Çünkü böyle ebeveynler çocukla çatışmayı onu anlamamanın çoğu zaman önüne geçirir. Bunun bir kısır döngü oluşturmaması için kendinde var olan çocukluk yaralarını iyileştirmeye çalışmasının, bunu incelemesinin, kendi aile hayatını, çocukluk yıllarını hatırlayarak sergilediği her olumsuz davranışı aslında neden yaptığını düşünmesinin daha kalıcı bir çözüm oluşturacağını belirtelim.

Bu üç duygu birbirini tetikleyen duygulardır. Yetersizlik hissi değersizliği, suçluluk hissi de keza değersizlik ve yetersizlik hislerini doğurabilir. Ebeveynlerin tamamen iyi niyetle kurduğu bu yanlış iletişim ve teşvik yöntemi, çocukta kişilik bozukluklarına yol açacak, mizacına göre ya kendi ile kavgalı, her meselede kendini yeterli göremeyen, özgüveni düşük, karşılaştığı olaylardan, başına gelen hadiselerden sürekli olarak kendini sorumlu tutan silik bir birey haline gelecek ya da narsist bir kişiliğe bürünüp benmerkezci, kendinde var olan zayıf karakteri, yetersizlik ve değersizlik hissini kendini yüceltme ve üstün görme yöntemi ile kapatmaya çalışan bir birey olacaktır.

Çocuğun eğitiminin üç önemli sacayağı olduğunu düşünürsek;

Bunlar:

- Çocuk
- Ebeveyn
- Okuldur

Ebeveynin bilinci ve çabası okulun desteği olmadan yeterince fayda sağlamayacaktır. Bu bağlamda eğitimciler büyük bir sorumluluk düşer. Sınıf ortamında hocası tarafından etiketlenen, aşağılanan, ayıplanıp utandırılan, şiddet uygulanarak şahsiyeti zedelenen çocuklarda da ileriye dönük bu üç olumsuz duygu ile karşı karşıya kalınabilir. Bununla beraber eğiticinin başarılı çocukları ön planda tutup kendince haylaz, kapasite olarak akranlarından geride olan çocukları geri planda tutması da bu kabildendir. Türk eğitim sisteminde kendi eğitim (!) yıllarımıza dönecek olursak; ön sıralarda çalışan, arka sıralarda haylaz, işe yaramaz, adam olmaz görülen çocukların oturduğunu, öğretmenin yalnızca ön sıralarla ilgilenip arka sıralarla kurduğu tek iletişiminin uyarı şeklinde olduğunu hatırlayacağız. Özellikle böyle bir

sistemde eğitim hayatının bir bölümünü sürdürmüş eğitimcilerin bu konuya eğilmeleri şarttır. Sürekli olarak etiketleme, kıyaslama, eleştirme rekabet vb. yanlış teşvik modelleri çocuklarda derin yaralar açacak, onu hem okula karşı soğutacak hem de hayatta saygın bir şekilde var olma çabasını baltalayacaktır.

Eğiticiler öğrencilerine en başta insan oldukları için değer vermelidir. Onda var olan olumsuzlukları ise aile ile iletişim içerisinde olup arka planını araştırarak ıslaha ve hayra kanallı etmeye çalışmalıdır. Her bir ailenin ve eğiticinin bu hususu dert edinmesi Allah'a (cc) münacatta bulunması ve Ondan yardım istemesi gerekmektedir.

Bilinmelidir ki olumsuz duygular zıtları ile tedavi edilebilir. Kişi eğer kendinde veya çocuğunda bu tür duygular hissetmişse yaptığı hataları insani kabul edip ders çıkarmalı ve suçluluk hissetmemeye çalışmalıdır. Değersizlik hissi, kişinin kendi artılarının farkına vararak geliştirmesi ile mümkündür. Yetersizlik hissi ise kendimizi yetersiz gördüğümüz konuların üzerine giderek ve sürekli gelişim göstererek aşmaya çalışılmalıdır. Nitekim insan psikolojisine en iyi gelen şeylerden biri kişinin kendini sürekli olarak geliştirmesidir. Kişi kendini geliştirdikçe eksik ve hatalarının farkına varacak ve bu konudaki gayret ve ciddiyeti artacaktır.

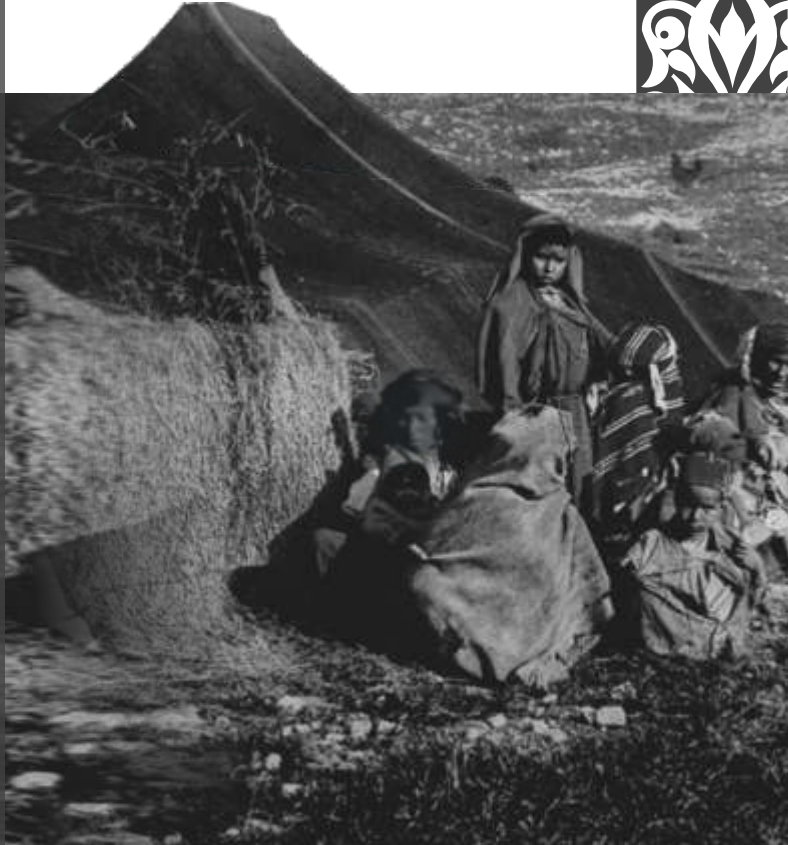

BOYKOT HADİSESİ

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

Hamza (ra) ve Ömer'in (ra) Müslüman olmasından sonra Kureyş daha önce kafasına koymuş olduğu Müslümanları yok etme, köklerini kazıma düşüncesinden yavaş yavaş sıyrılmaya başlamıştı. Çünkü yapılacak herhangi bir saldırıda ya da öldürme vakıalarında Araplar arasında önüne geçilemez bir savaş meydana gelir ve Mekke vadisi kanlarıyla sulanırdı. Bu sebeple Kureyşliler strateji değişikliğine giderek bir başka kararın altına imza attılar. Muhassab vadisinde Kinaneogulları'nın yurdunda toplanarak Rasulullah'ı (sav) kendilerine teslim etmedikçe Muttaliboğulları ve Haşimoğulları ile kız alıp vermemeye, alışveriş etmemeye, oturmamaya, aralarına karışmamaya, evlerine girmemeye ve onlarla konuşmama üzerine ahitleştiler.

Ebu Leheb ve oğulları haricinde müminler imanlarının gereği, kâfirler ise akrabalıklarının bir gereği olarak Şib'i Ebi Talib'te bir araya gelerek birbirlerine arka çıkmaya karar verdiler.

Kureyşli zalimler aldıkları boykot kararlarını nübüvvetin 7. yılı Muharrem ayının ilk gecesinden itibaren tüm şiddetiyle uygulamaya başladılar.

Müşrikler almış oldukları kararı uyguluyor, mahalleye erzak girmemesi için çabalıyorlar, nöbetler tutuyorlar, herhangi bir erzak kafilesi geldiğinde ise fiyatların yükseltilmesi için gayret gösteriyorlardı. Kureyş bir mahalle dolusu insana bir avuç yiyeceği çok görüyordu. Mahalleden çocuk iniltileri, ağlamaları duyuluyordu.

Müşriklerin içerisinde alınan bu karardan hoşnut olmayan ve bundan dolayı Müslümanlara yardım etme çabasında olan vicdan sahibi insanlarda vardı. Bunlar Hatice annemizin yeğeni

Hâkim bin Hizam ve Hişam bin Amr idi. Her ikisi de çeşitli zamanlarda akrabalarına yardım etmenin derdini taşıyorlardı.

Hâkim bin Hizam bir gece yarısı bir devenin üzerine buğday yükleyerek mahallenin yoluna getirmiş, sonra devenin arkasına vurarak mahalleye göndermişti. Ertesi gece devesine un yüklemiş yine mahalleye salmıştı. Hişam bin Amr'da Müslümanlara gizli gizli yardım gönderiyordu. Kureyşliler her ikisini de yakalamış ve tehdit etmişlerdi. Birden fazla kere yakalanınca, bir defasında Hişam bin Amr'ı Kureyşliler vazgeçmesi için dövdüler.

Bu ambargo ve boykot yaklaşık 3 yıl boyunca sürdü. Artık değil Müslümanlar, insaf sahibi bazı müşrikler dahi bu zorbalığa tahammül edemiyorlardı. Ancak bu insanlar seslerini çıkaramıyor, Ebu Cehil ve diğer Kureyş liderlerine muhalefet etmekten, onları karşılarına almaktan korkuyorlardı. Bu zulmü ortadan kaldırmaya niyet eden ilk kişi Hişam bin Amr oldu.

Hişam, boykotun ilk günlerinden itibaren Müslümanlara yardım etmeye çalışıyordu. Bir akşam Züheyr bin Ebi Ümeyye'nin yanına gitti. Züheyr, Rasulullah'ın (sav) halası Atike'nin oğluydu. "Ey Züheyr, sen burada ailenle birlikte dilediğin gibi yiyip içiyor, rahat bir hayat sürüyorsun. Dayılarının maruz kaldığı yokluktan, aç susuz perişan bir halde kıvrınmasından ve açlıktan ölmelerinden hiç mi rahatsız olmuyorsun?" Züheyr, "Ben tek başına ne yapabilirim? Yanımda beni destekleyen bir kişi daha olsaydı elbette akrabalarıma zulmeden o belgeyi yırtıp atmak için uğraşırdım." cevabını verdi. Hişam, Züheyr'in desteğini aldıktan sonra sırasıyla Mut'im bin Adiyy, Ebu'l- Bahteri bin Hişam ve Zem'a bin Esved'le görüşerek zulüm belgesinin yırtılması ve ambargonun kaldırılması için birlikte hareket etmeye onları da ikna etti.

Ve netice olarak bu anlaşılmaya varan kişiler harekete geçerek anlaşma metnini yırttılar. Yırtmak için belgeyi ellerine aldıklarında ise 'Allah'ın adıyla' ibaresinin haricindeki tüm kâğıdın küçük kurtçuklar tarafından yenildiğini gördüler. Bu kâğıdın yırtılması ile de bu ambargo son bulmuş oldu.

1) Bu olaylardan çıkarılacak derslerin ilki; kâfirlerin Müslümanlar ile mücadele etme noktasında çok ciddi bir gayretlerinin olduğudur. Kâfirler Müslümanlara dünyayı dar etmek, eziyet etmek için ellerindeki imkânları sonuna kadar harcarlar. Boykot hadisesinde Ebu Leheb, ticaret kabileleri geldiğinde malların fiyatlarının yükseltilmesini ister ve yüksek fiyattan kendisi ve diğer müşrikler o malları alırlardı taki Müslümanlar fiyat yüksekliğinden mal temin edemesin diye.

Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır;

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ

“Şüphe yok ki, kâfirler mallarını (insanları) Allah yolundan alıkoymak için harcarlar ve harcayacaklardır. Sonra bu mallar onlara bir iç acısı olacak, sonra da yenilgiye uğrayacaklardır. Kâfirler toplanıp cehenneme sürüleceklerdir.”¹

Allah'ın yolundan alıkoymak için varlarını yoklarını sarf ederler. Mallarını harcarlarken motivasyonları Allah'ın sözlerinin, peygamberinin çağrısının duyulmaması, insanların Allah'a kul olmak suretiyle kendi düzenleri olan kula kulluğun son bulmaması ve çarklarına çomak sokulmamasıdır.

2) Kâfirler, Müslümanlara eziyet ve işkencede farklı farklı yöntemler kullanırlar. Onların Müslümanlar üzerindeki baskıları çeşitlidir. Sadece ekonomik anlamda ya da sosyal anlamda değildir. Psikolojik anlamda, fiilî anlamda da eziyet ve işkencelere başvurmaktadırlar. Kâfirler, Rasulullah (sav) zamanında kendisini boğmaya çalışmış, üzerine deve pisliği atmış, bayılıncaya, kendisinden kan akıncaya kadar O'na saldırmış ve dövmüşlerdir. Ashabın neredeyse her bir ferdi içinde aynı şey söz konusudur. Bunlar fizikî eziyetlerdir. Kötü isimler ile çağırmaları, alay etmeleri, sihirbaz demeleri, Mekke'ye dışarıdan gelen ahali yanında küçük düşürmeleri ise psikolojik anlamda yapılan eziyetlerdir. Sosyal anlamda ise boykot edilmeleri, toplumdan soyutlanmaları örnek verilebilir.

Kâfirler sonuç vereceğine inandıkları her türlü çeşidi Müslümanlar üzerinde denemekten çekinmezler. Bugünde durum bundan farksız değildir. Kâfirler yine müminler için her türlü baskıyı oluşturmak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Belli bir gücü elinde bulunduran devletleşmiş ve sistemleşmiş küfür ehli, Müslümanları yurtlarından çıkarmak, mallarına el koymak ve onları hapsedmek için kendi helvadan putlarını da yememek adına çeşitli entrika ve desiselere başvurmaktadır. Hoş! Desise ve entrika bulmasına da aslında lüzum yoktur. Baskısı altına aldığı, kapitalist bir düzen içerisinde yaşam mücadelesi veren halkın çokta ikna edilmek zorunda olduğunu da söylemek mümkün değildir.

3) Güçlü, kuvvetli, kavmi içerisinde itibar sahibi insanlar ile Müslümanlar ve İslam dini kuvvet bulur. Kureyşlilerin boykota başvurmalarının sebebi, efendimizi ve Müslümanları öldürmeye imkân bulamamalarından kaynaklanmaktadır.

¹ (8/ Enfal 36)

Çünkü Hamza (ra) ve Ömer'in (ra) Müslüman olması ile kabileleri topyekûn karşılarına almaya çekindiler.

Kaliteli, İslam'ı taşıyacak vasfa sahip olan bir Müslüman gerçekten Müslümanların kuvveti açısından önemlidir. Bu hem maddi anlamda hem de manevi anlamda önemli bir husustur. İslami harekette bir ferdin yük alan, fikirler ve çözümler üreten, itaat eden birisi olması Müslümanların genişlemesine, rahatlamasına, daha iyi çalışmalarına vesile olur. Ancak sürekli problem üreten ve problem çıkaran, itaat etmeyen, üretmeyen, yük almayan bir fert Müslümanlar için sıkıntıdır. Bu husus kaliteli fertler ile Müslümanların güç kazanacağı gerçeğine işaret etmektedir. Müslümanların sayılarının, kemiyetlerinin önemi yoktur. Asıl önemli olan Müslümanlar topluluğunun ve fertlerinin keyfiyetleridir, kalitelileridir.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

"يُوشِكُ الْأُمَمُ أَنْ تَدَاعَى عَلَيْكُمْ كَمَا تَدَاعَى الْأَكَلَةُ إِلَى قَصْعَتِهَا، فَقَالَ قَائِلٌ: وَمِنْ قِلَّةٍ نَحْنُ يَوْمَئِذٍ؟ قَالَ: بَلْ أَنْتُمْ يَوْمَئِذٍ كَثِيرٌ وَلَكِنَّكُمْ غُثَاءٌ كَغُثَاءِ السَّيْلِ وَلَيَنْزَعَنَّ اللَّهُ مِنْ صُدُورِ عَدُوِّكُمْ الْمَهَابَةَ مِنْكُمْ وَلَيَقْذِفَنَّ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمُ الْوَهْنَ، فَقَالَ قَائِلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْوَهْنُ؟ قَالَ: حُبُّ الدُّنْيَا وَكَرَاهِيَةُ الْمَوْتِ "

"Yakında milletler, yemek yiyenlerin (başkalarını) çanaklarına (sofralarına) davet ettikleri gibi, size karşı (savaşmak için) birbirlerini davet edecekler."

Birisi: "Bu o gün bizim azlığımızdan dolayı mı olacak?" dedi. Rasulullah (sav), "Hayır, aksine siz o gün kalabalık, fakat selin önündeki çerçöp gibi zayıf olacaksınız. Allah düşmanlarınızın gönlünden sizden korkma hissini soyup alacak, sizin gönlünüze de vehn atacaktır." buyurdu.

Bir adam: "Vehn nedir ya Rasulullah?" diye sorunca: "Vehn, dünyayı (fazlaca) sevmek ve ölümü kötü görmektir." buyurdu.²

Efendimizin bu hadiste Müslümanları tasvir ettiği gibi, sayıları fazla ancak etkileri yok. Düşmanları kendilerinden çekinmiyor, dünyaya meyyal, izzetleri ellerinden alınmış, sıkıntıya ya da eziyete duçar olmak istemiyorlar. Hal böyle olunca da kaliteli bireyler olmaktan ziyade kuru kalabalıklar oluşturuyorlar. Toplumlari, topluluklari, cemaatleri fertler oluşturur. Fertler, bireyler öncelikle kaliteyi yakalar, efendimizin bahsettiği özelliklere sahip olurlar ise o zaman topluluklari, cemaatleri de etkili, kaliteli olacaktır. Bir Müslümanın kendisini yetiştirmesi, kalitesini artırması ve yük alması gerekir. Kendisini yetiştirmekten, kalitesini artırmaktan kasıt, sadece çok fazla kitap okuması, çok ayet, hadis ezberlemesi değildir. Kalitesi, itaat eden, problem çıkartmayan, ciddi, disiplinli, fedakârca sahip olduklarını harcayan bir birey olmasında saklıdır.

4) Müslümanların efendimiz ile birlikte yaşadıklarına sabrederek, ortaya koydukları teslimiyet Müslümanlar için örnek olmalıdır. Müslümanlar başlarına ne gelmiş ise, Rasulullah (sav) kendilerine ne göstermiş, ne emretmiş ise tam bir teslimiyetle teslim olmuşlardır. Bir kez olsun Rasulullah'ın (sav) karşısına dikilip, çektikleri eziyetlerin sebebini, hesabını sormaya, mızımlanmaya, yaptıkları fedakârlıkları sayıp sıralamaya kalkışmamışlardır.

Günümüzde Müslümanlar, çalışmak, ortaya bir şey koyma noktasında bahaneci, başlarına gelenler noktasında mızımlı, fedakârlıkları sayıp dökmede ise gayet mahirler. Fedakârlıkların hesabını yapan, başa gelen bir musibette başkalarını eleştiren, her alınan kararın, arkasını, önünü

² (Ebu Davud)

önünü anlamaya çalışan, her konuya vakıf olmaya gayretli bireyler İslami hareket için bir şey üretemezler. İtaat eden, teslimiyet gösteren, Allah için ne yaptığını, nasıl yapması gerektiğini bilen, farkında olan Müslümanlar bu dine fayda sağlayabilir.

İslami harekette lider, idareci kararlar alır, bu kararların neticesinde hata da edebilir, isabette edebilir. Alınan meşru kararların ya da izlenen meşru siyasetin akabinde başa gelen musibetler noktasında bireylerin yapması gereken şey teslimiyet göstererek itaat etmektir. Musibet anında, dar boğazdan geçerken, alınan kararların eleştirilmesi ya da velveleye vermek, hesap sorarcasına homurdanmak Müslümanlara herhangi bir şey kazandırmayacaktır. Rasulullah'ın (sav) ashabı bu şekilde davrandı. Bunun tam tersi hareket eden İsrailoğulları idi. Musa (as) ile birlikte her karşılaştıkları zorlukta O'na çirkin sözler ettiler, kötü, kaba davrandılar, sürekli kendisini suçladılar.

5) İslam, müntesiplerinden fedakârlık bekleyen bir dindir. Allah Teâlâ, kulları ile bir ahit yapmıştır. Bu ahdin neticesinde kendilerine cennet vermek suretiyle kullarından mallarını ve canlarını satın almıştır. Satılan mallar ve canlar Allah'a feda edilmiş olan şeylerdir.

Kul nasıl bir davanın içerisinde olduğunu, nasıl bir dine müntesip olduğunu farkında olmalıdır. Kendisi bağlı olmuş din için imtihan edilecektir, başına bir takım musibetler gelecektir. Allah Teâlâ insanları, iman edenleri imtihan edecektir. Bu kendisinin bir sünnetidir. Böylelikle sadık olan, olmayan, samimi olan, olmayan birbirinden ayırt edilecektir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır;

أَحْسِبِ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ

*"İnsanlar, "İnandık" demekle imtihan edilmeden bırakılacaklarını mı zannederler. Andolsun, biz onlardan öncekileri de imtihan etmiştik. Allah, doğru söyleyenleri de mutlaka bilir, yalancıları damutlaka bilir."*³

Bir başka ayette ise şöyle geçmektedir;

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ

*"İnsanlardan öyleleri vardır ki, "Allah'a inandık" derler. Ama Allah uğrunda bir ezaya uğratılınca, insanlardan gördükleri baskı ve işkenceyi Allah'ın azabı gibi tutar."*⁴

Peygamberler ise bu şiddetli eziyete en fazla maruz kalan insanlardır. Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

"إِنَّ مِنْ أَشَدِّ النَّاسِ بَلَاءَ الْأَنْبِيَاءِ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ"

"İnsanlardan bela yönünden en fazla musibetlere maruz kalan kişiler peygamberlerdir. Sonra ondan sonra gelenler, sonra ise onlardan sonra gelen kimselerdir."⁵

Herkes imanı oranında musibetlere maruz kalır. Kâfirler kendi düşünce yapılarından taviz vermediklerinden kendileri gibi olmayan Müslümanlara çeşitli eziyetler etmektedirler. Biraz daha amiyane tabir ile kâfirler boş yere külhanbeylik yaptırmıyorlar. Eğer farklı bir düşüncen ve fikrin varsa bunun kâfirlerin bulundukları yerlerde bazı bedelleri var ve kişi bu bedelleri ödemek mecburiyetinde bırakılıyor.

³ (29/ Ankebut 2-3)

⁴ (29/ Ankebut 10)

⁵ (Ahmed bin Hanbel)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

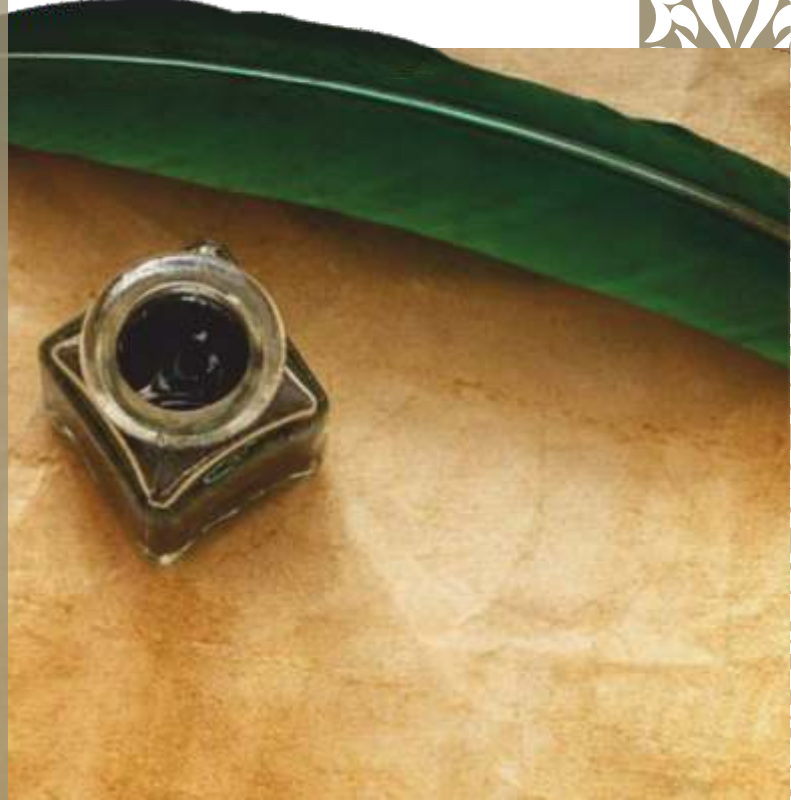
Şüphesiz
Zorlukla Beraber
Bir Kolaylık
Vardır.

İNŞİRAH 5

AHMED BİN HANBEL (rh)

Usame Kaptan

164 (780) yılı Bağdat'ta doğdu. Oğlu Salih'in rivayet ettiği şecereye göre soyu Peygamber'in (sav) dedelerinden Nizâr'la birleşerek İsmail'e (as) kadar uzanır. Ahmed b. Hanbel (rh), babası otuz yaşlarında öldüğünden, Şeybânoğulları'ndan olan annesi Safiyye binti Meymûne'nin himayesinde büyüdü. Kur'an-ı Kerîm'i ezberledikten ve Bağdatlı âlimlerden bir müddet gramer ve fıkıh okuduktan sonra 15 yaşlarında hadis öğrenmeye başladı. İmam Şafii'den (rh) fıkıh ve usul-u fıkıh öğrenmiştir.

Kendisinden iki hadis rivayet eden Buhari'nin yanı sıra diğer tanınmış talebeleri arasında Müslim, Ebu Davud, Tirmizî, Nesâî, akranlarından Yahyâ b. Maîn ile Ali b. Medîni, Ebû Zûr'a er-Râzî, Ebû Hâtîm er-Râzî, iki oğlu Sâlih ve Abdullah bulunmaktadır. Hocaları İmam Şâfiî, Abdürrezzâk ve Abdurrahman b. Mehdî de kendisinden hadis dinlemişlerdir. Ahmed b. Hanbel (rh) Bağdatlı muhaddislerden faydalandıktan sonra hadis tahsilini tamamlamak üzere 19 yaşlarında önce Kûfe'ye, ardından dört defa Basra'ya (22-26 yaşları arasında), ayrıca Mekke, Medine, Dimaşk, Halep ve Cezîre'ye seyahatler yaptı. Bunların en uzununu ve en yorucusunu, Abdürrezzâk b. Hemmâm'dan istifade etmek üzere ve yeterli parası olmadığı için kervancıların yanında deve bakıcılığı yapmak suretiyle 33 yaşlarında gerçekleştirdiği Yemen yolculuğudur. Fakat elli dirhemi bulunmadığı için diğer talebe arkadaşlarıyla birlikte yolculuğa devam edemedi. İki (veya üçü) yaya olmak

üzere beş defa hacca gitti. Bu seyahatlerinde önemli hedeflerinden biri de Hicaz'daki muhaddislerle görüşüp onlardan faydalanmaktı. Kırk yaşına kadar devam eden talebelik hayatından sonra hadis okutmaya başladı. Çok zaman 5000 kadar hadis talebesi onu dinlemek üzere çevresinde toplanır, bunlardan 500 kadarı hadis yazarken diğerleri onun tavırlarından, ahlâk ve edebinden faydalanmaya çalışırlardı.

Abbâsî Halifesi Me'mûn, hilâfetinin son yıllarında Mu'tezile mezhebi ileri gelenlerinin tesiriyle, devrin tanınmış âlimlerini Kur'an'ın mahlûk olduğu görüşünü kabul etmeye çağırınca kadar Ahmed b. Hanbel (rh) hadis okutmaya devam etti. Bazı âlimler önceleri Kur'an'ın mahlûk olmadığını söylemekle beraber işkence ile tehdit edildikleri zaman halifenin zulmüne uğramamak için onun arzusuna uygun cevap verdiler; fakat o, bu görüşü benimsemediğini açıkça belirttikten sonra da kanaatinde ısrar etti. Bu sebeple hapsedildi. Onun ayet ve hadis dışında ileri sürülen delillere iltifat etmediğini ve kanaatinden vazgeçmediğini gören halife işkenceye tâbi tutulmasını emretti. Şiddetli kamçı darbeleri altında inlediği halde orucunu dahi bozmadığını görünce, uygun bir ifade kullandığı takdirde serbest bırakılacağını söyledi. İbn Hanbel (rh) buna da yanaşmadı. Ahmed b. Hanbel (rh) iki yıl dört ay süren bu hapis ve işkence hayatından sonra serbest bırakıldı. Yaraları iyileşince yine fetva verip hadis okutmaya başladı. Sonraki dönemlerde halifenin bulunduğu yerde ikamet etmesi yasaklandı. Vâsîk'ın ölümüne kadar evinde göz hapsinde tutuldu. Cuma namazlarına bile gidemedi. Beş yıl boyunca oğulları dışında

kimseye hadis rivayet edemedi. İleri sürülen iddiaların asılsız olduğu anlaşıncı halife ona ihsanlarda bulunarak gönlünü almak istedi. Fakat o bu hediyeleri halifeye kızdığı için değil, içine haram karışmış bir mal olduğu düşünceyle kabule yanaşmadı. Bu tavrının kendisine yine zarar getirebileceğini düşünen dostları halifenin ihsanlarını reddetmemesini söylediler. Bunun üzerine hediyeleri kabul etmekle birlikte tamamını ihtiyaç sahiplerine dağıttı. Daha sonraları halifenin hiçbir ihsanını kabul etmeyeceğini kesin bir dille belirttiği halde ailesine maaş bağlandı. Bu maaşın kabul edilmemesini istemesine rağmen halifenin ihsanını alan oğullarına gücendi ve bundan sonra onların bir lokmasını bile yemedi.

Ahmed b. Hanbel (rh) 12 Rebûlevvel 241 Cuma günü (31 Temmuz 855) Bağdat'ta vefat etti. Halifenin muhtelif kimselere yaptırdığı tahminlere göre, cenazesinde altmış bini kadın olmak üzere 800 bin (veya bir milyon) kişi bulundu.

Allah (cc) kendisine rahmet etsin. Gerçekten yaşamıyla özellikle ilim tahsilinde bulunanlara örnek olmuş büyük bir âlim. Yaşantısında hiçbir zaman batıl davalara karşı boynunu bükmemiş ve hak bildiği yoldan taviz vermemiştir. Günümüzde baktığımız zaman kaç kişi zalim ve tağutlara karşı bu kadar dik durabilmiş veya dik duruşunu bozmamakla beraber etrafındaki insanlara hakkı anlatmaya devam etmiştir? Ahmed b. Hanbel (rh) halifenin verdiği hediyeleri kabul ettikleri için bizzat kendi öz oğullarına bile tavrı almıştır. Odaklandığı tek nokta ilim olduğu için kendini geliştirebilmiş ve tüm zorluklara göğüs germiştir. İlim tahsilinde bulunan kişilerin bu yaşamdan alması

gereken birçok ders var. Zamane ilim talebeleri neden istenilen dereceye ulaşamıyor cevabı belli aslında. Şeytan her zaman kişiyi bahanelere sürükler ve azmini kırar. Bu maddi yönden olabilir, yapılan baskıları çok göstermekle olabilir, ya da kişiye, kendini yeterli seviyede olduğunu düşündürme yönünden olabilir. Önemli olan şeytanın kişiye en çok hangi yönlerden yaklaştığını tesbit edip ona göre savunma yapmaktır. Ahmed b. Hanbel'in (rh) dikkat çeken özelliklerinden birisi de ilimde ciddiyetini asla bozmamasıdır. Nükte-dan bir kimse olan hocası Yezîd b. Hârûn'un bu çok sevdiği öğrencisi ile birlikte bulunurken yanında nükte ve şaka yapmamaya dikkat ettiği kaynaklarda zikredilmiştir. Öyle bir ciddiyetle ilme sarılmış ki hocası bile yanında dikkat eder hale gelmiş.

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki dünya nimetlerinin insanı çekmemesi mümkün değil. Bu durumun farkında olan kişiler ancak azami bir dikkat göstermekle kendisini bu beladan kurtarabilir. Aşırı bir bolluğun içine girmek kişinin oradan çıkması için daha çok sorun teşkil eder. Ahmed b. Hanbel (rh) ekinler biçildikten sonra tarlada kalan döküntüleri -diğer ihtiyaç sahipleriyle birlikte- toplayacak kadar fakir olmasına rağmen Pahalı yiyeceklere iltifat etmez, bunlar kendisine ikram edilse bile ya biraz tadar veya hiç yemezdi. Tahsil hayatı boyunca da aynı sıkıntılara katlanmış, bununla beraber kimseden yardım istememişti. Yardıma muhtaç yakınlarına veya kendisinden yardım isteyenlere elindeki üç beş dirhemini tamamını verirdi. Babasından kalan dokuma tezgâhının kirasından aldığı para geçimine yetmediği için bazen ücretle kitap istinsah eder, bazen kemer

dokur, bazen de karısının eğirip dokuduğu kumaşı satardı. Yakınlarının söylediğine göre, evinde yiyip içecek bir şey bulunmadığı zaman üzülecek yerde sevinir, ekmek kırıntılarını ıslatarak üzerine tuz döküp yedi.

Hayatını hadise göre tanzim etmiş, yazdığı her hadis ile mutlaka amel ettiğini söylemiş, kendisinden istenen fetvaları da hadise dayanarak vermiştir. Oğlu Abdullah, mihne olayından önce onun günde 300 rekât namaz kıldığını, daha sonra vücudunun zayıflaması sebebiyle ancak bunun yarısı kadar kılabilirdiğini söyler. Her gün Kur'ân-ı Kerîm'in yedide birini okumayı âdet edinmiş haftada bir hatmederdi. Cihad sevabına nâil olmak için Tarsus'ta bir müddet sınır bekçiliği yapmış ve savaşa da katılmıştı. Bir düşünün! Yüzbinlerce hadis ezberlemiş ve yazmış olan imam bu hadislerin hepsi ile amel etmeye gayret göstermiş. Cihad ile alakalı ise savaşa katılmış, nafile ibadetle alakalı ise nafile ibadetlerini çoğaltmış, itikâfla alakalı ise itikâf, hacamatla alakalı ise hacamat ve nice yüzbinlerce mesele... Acaba bizlerin ezberlemek bir yana, okuduğumuz hadisler binleri zor buluyorken, amel etmek için ne kadar çaba gösteriyoruz? Amel edilmeyen bir ilmin bereketini ne kadar bekliyoruz?

Ahmed b. Hanbel'in (rh) oğlu anlatıyor;

"Babam zindandan çıktıktan sonra sürekli bir sarhoşa dua edip duruyordu. Sordum, "Baba kimdir bu adam? Niye bir sarhoşa dua edip duruyorsun? Babam dedi ki: "Evladım! İşkence günlerimde Allah beni bir sarhoş ile destekledi ve dayanma gücü verdi. Ellerim, ayaklarım zincirli, hücremden kırbaçlanmaya götürülürken birisi eteğimden çekti.

Baktım, yere yıkılmış sarhoş bir mahkûm. O sarhoş bana: "Bana bak İmam! Ben bu beldenin en büyük ayyaşım. İçki ve günah uğrunda tam 18 bin kırbaç yedim, inat ettim yine de bu batıl davamdan dönmedim. Sen ise Müslümanların imamısın. Sakın ola kırbaç yediğinde hak davandan ve söylediklerinden vazgeçmeyesin." Dedi. Evladım! Nice âlim dostlarım bana 'vazgeçtim de kurtul' derken, o sarhoş bana direnişi ve mücadeleyi nasihat etti. İşkence altında o sarhoşun sözleri beni dimdik tuttu. Allah ona hidayet versin."

Şu bir gerçek ki insan etkilenen bir varlıktır. Yanındakiler kendisinden daha iyi bir derecede ise kendisini geliştirmesi daha kolay olacaktır. Ama daha alt derecelerde ise kişi ya kendi seviyesini düşürür ya da gelişim aşaması daha zor olur. Ahmed b. Hanbel (rh) dostlarının verdiği tavsiyelerle kırbaç vb. cezalara nasıl sabrederim diye düşünürken bir sarhoşun sözü dimdik durmasına vesile olmuştur. Ortaya şu gerçek çıkıyor ki, kim olursa olsun eğer bir kimsenin iyi bir özelliği varsa buna imrenerek kişi azmini arttırabilir. İlim tahsilinde bulunan kişilerin yanında zamanını çok iyi kullanan Müslümanlar olmayabilir. Ya da insanlarla ilişkileri iyi olmayan Müslümanlar olabilir. Ama etrafımıza ya da ismini duyduğumuz gayrimüslim kişilere baktığımız zaman ibret alınacak yönleriyle beraber örnek alınacak yönlerinin de olduğunu fark ederiz. Kâfirler batıl davaları uğrunda gece gündüz demeden çalışıp, dünya zevklerinden ödün verebiliyorken, bütün güçlerini odaklandıkları işe kullanıp, amaçları uğrunda her yolu denerken, Müslümanlar neden bu kadar azimli ve fedakâr olamıyor? Azılı kâfirler batıl davaları uğrunda her şeyi göze almışken

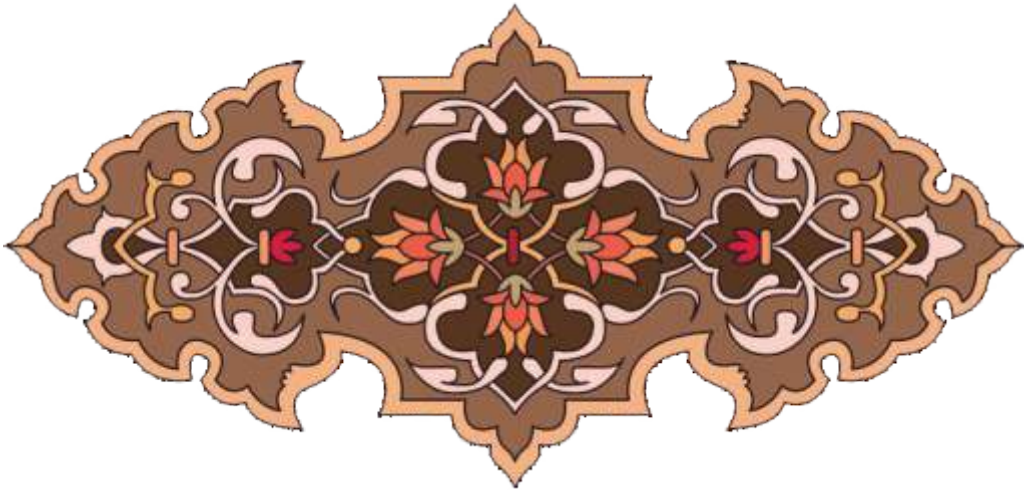
Müslümanlar hak davaları uğrunda neden çekimser oluyor? Allah (cc) hakkıyla çalışan kişi kim olursa olsun dünyada bir şekilde emeğinin karşılığını veriyor. Ne tür zorluk veya zorlamalarla karşılaşsanız karşılaştığınız, inancınızdan ve değerlerinizden asla taviz vermeyin. Kaldı ki batıl davaların bazı adamları bile inandıklarından taviz vermiyorlar. İnsanların başarılı gördükleri kişilere baktığımız zaman hepsinin zamanının kıymetini çok iyi bildiğini görebiliyoruz. Eğer bizler de zamanımızı çok iyi değerlendirirsek, hak davanın değerini anlayabilirsek ve en önemlisi gerçekten istersek o zaman başarı bizi bulacaktır.

Ahmed b. Hanbel (rh) yakınlarına "Değerli bulduğunuz hayırları araya bir engel girmeden yapmaya bakın" tavsiyesinde bulunmuştur. Bu gerçekten önemli bir nasihattir. Çünkü şeytan asla boş durmuyor. Müslüman, yapacağı hayırlı işi ertelediği zaman şeytan o işi unutturmak için elinden geleni yapar ve erteledikçe o işi unutturur gider. Nitekim Rasûlullah (sav) hayırlı işlerde acele etmeyi tavsiye etmektedir. Ukbe İbni Hâris (ra) şöyle dedi:

Bir keresinde Medine'de Rasûlullah'ın (sav) arkasında ikinci namazı kılmıştım. Rasûlullah (sav) selâm verip namazı bitirdi ve süratle yerinden kalktı, safları yararak hanımlarından birinin odasına gitti. Cemaat, Peygamber'in (sav) bu telaşından endişe ettiler. Peygamber (sav) kısa sürede döndü, kendisinin bu acele davranışından dolayı meraklanmış olduklarını gördü ve şöyle buyurdu:

"Odamızda birazcık altın -veya gümüş- olduğunu hatırladım da beni hayırda acele etmekten alıkoymasını istemedim ve derhal dağıtılmasını emrettim."

Allah (cc) bizleri ilmiyle amel eden, tevazu sahibi, az olana tamah eden ve hayırlı işlerde acele eden kullarından eylesin. Amin

29 EYLÜL
ÇARŞAMBA
SAAT
20:30'DA

BAZI UYGULAMALAR HAKKINDA

Burak Eryılmaz

Bazen sosyal medyada vakit geçirirken olsun, gündelik hayatımızda olsun bir şeyleri merak edebiliyoruz. Bazen ise merak etmediğimiz, belki hiç aklımıza gelmeyecek bir şeyi karşımıza çıkan reklamlar ile merak edebiliyoruz. Mesela kimse arkadaşım beni telefon rehberine nasıl kayıt etmiş diye merak etmez kolay kolay. Ama böyle bir uygulama ile karşılaşırsa, reklamlarda görürse merak uyanabilir içinde. Ve bu merakı gidermek ise çok kolay yalnızca bir uygulama indireceksin ve insanların seni telefon rehberlerine nasıl kayıt ettiğini göreceksin. Merak uyandırmamış olsa bile indirip bakabilirsin uygulamaya sırf vakit geçirmek için veya başka bir sebepten.

Ve bir bakmışız ki belki 50 milyon fazla insan bu uygulamayı indirmiş. Veya karşınıza bir uygulama çıkar gizli instagram hesaplarının fotoğraflarını, hikâyelerini, profillerini gösteren.

Peki, nasıl olur bunlar? Nasıl olur bu uygulamalar bizlerle, insanların paylaşmadığı verilerini, instagram profillerini gizliye alarak takipçisi olmayan insanlardan gizlediği fotoğraflarını paylaşabilir?

Bu uygulamayı çıkaran instagram'ın kendisi olabilir mi acaba? Şöyle bir düşünelim;

İnsanlar instagram uygulamasını kullanıyor, fotoğraflarını instagram ile paylaşıyor ve paylaştığı fotoğraflar instagram'ın dışına çıkmasın diye instagram'ın eklemiş olduğu gizli hesap özelliğini kullanıyor. Bu özellikle yalnızca instagram ve kendisini takip eden kullanıcılarla paylaşıyor fotoğraflarını. Eğer ki instagram başka uygulamalar ile bu fotoğrafları izinsiz, kullanıcılarına

bilgilendirme yapmadan paylaşırsa hatta paylaşmayı geçtim birileri bir şekilde instagram'ın veri tabanından (veri tabanları yapılandırılmış bilgi veya verilerin depolandığı alanlardır) herhangi bir şekilde fotoğrafları alsa bile bir veri skandalı söz konusu olur. Bu büyük bir maddi kayıp ve prestij kaybı anlamına gelir. Ki zaten Facebook veri skandalı ile 5 milyar dolarlık para cezası almış, prestij kaybı yaşamış, birçok insan şirketin sahip olduğu uygulamaları silmiş iken bu şirket -Instagram, Facebook, Whatsapp aynı şirkete ait- tekrar aynı duruma düşmek istemez. Yani instagram fotoğrafları paylaşmayı kolay kolay göze alamaz. Ve uygulama içinde bulunan gizli hesap özelliğinin boş yere eklenmiş, güvenilmeyen bir özellik olmasını da istemez. Güven kaybı istenmeyecek bir durumdur.

Peki o zaman instagram'ın güvenliğini aşan, veri tabanına sızan ve bütün fotoğrafları dışarıya aktaran birileri mi var? Bu iş bazı hacker gruplarının işi mi yoksa? Hayır tabi ki. Bu imkansız bir şey değil fakat hiç kolay değil. Ki zaten böyle bir hacklenme durumu olsa gizli kalmaz, gündem olur. Dediğimiz gibi instagram kendi paylaşmasa birileri çalsa bile bu verileri büyük kayıplara uğrar. Bu kayıplara uğramamak için uygulamanın güvenliğini üst düzeyde yapmak zorunda. Ki zaten güvenliği dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı üst düzeyde. Bu güvenliği bir şekilde geçip içeriye sızıp bilgilere erişmek hiç kolay değil.

Peki o zaman hacker gruplarının işi değil bu, instagram'da paylaşmıyor bu fotoğrafları başka uygulamalar ile. E zaten gizli hesaplardan bahsediyoruz takipçileri dışında başka bir kullanıcının görme yetkisi yok. O zaman nasıl olur da gizli fotoğrafları göstereceğini iddia eden uygulamalar olur? Şimdi cevaba hep beraber bakalım.

Şimdi iki kişi var. Ahmet ve Alp var. Bu ikisi arkadaş ve instagram üzerinden birbirlerini takip ediyorlar. Alp ve Ahmet'in profillerinin gizli olduğunu düşünelim. Alp bir başka hesabı gizli olan ama takip etmediği arkadaşının hesabını görmek için gizli profilleri gösteren uygulamayı kullanıyor. Uygulamaya instagram hesabın ile giriş yapmadan kullanmana izin vermiyor. Giriş yapıyor Alp uygulamaya kendi hesabı ile. Alp bunu yaptıktan sonra uygulama hem Alp'in fotoğraflarına erişiyor hem Alp'in takip etmiş olduğu bütün kullanıcıların fotoğraflarına da erişiyor. Bunu yapan sadece Alp ile sınırlı olmayınca belki milyonlarca insan bu uygulamayı kullanınca uygulama milyonlarca insanın fotoğrafına ulaşıyor. Ve bu ulaştığı fotoğrafların hepsini veri tabanına kayıt ediyor, saklıyor. Ne oldu şimdi Yusuf uygulamayı indirdi. Ahmet'i takip etmiyor. Ahmet'in fotoğraflarına ulaşmak için bu uygulamayı kullandı. Ahmet bu uygulamayı hiç kullanmamış olmasına rağmen Yusuf, Ahmet'in bütün fotoğraflarını görebildi. Çünkü Ahmet kullanmasa bile onu takip eden Alp kullandı bu uygulamayı. Bu sayede Ahmet'in fotoğrafları da artık uygulamanın veri tabanında saklanıyor. Burada olan aslında Ahmet'e olmuş oldu. Kendisi uygulamaya izin vermedi, kullanmadı ama bir arkadaşı kullandı diye fotoğrafları artık hem instagram veri tabanında hem gizli profilleri gösteren uygulamanın veri tabanında.

Rehberinize sizi kim nasıl kayıt etmiş tarzı uygulamalarda bu mantık üzerine kuruludur. Uygulama izinlerinde rehberinize erişimi ister. Numara ile numaranın kayıtlı olduğu isimi veri tabanına kayıt eder. O kayıtlı olan numaranın sahibi uygulamayı indirip insanların rehberlerinde nasıl kayıtlı olduğunu sorguladığı zaman önceden kullanan kişilerden elde ettiği bilgiler ile şöyle

kayıtlısınız diye bilgi verir kullanıcıya. Uygulama için sadece rehberine erişim yeterli olacakken buna benzer bazı uygulamalar bunun yanında kamera, mikrofon erişimi de istiyor. Hem rehberinde olan numaralara, hem kameraya, mikrofonuna, konumuna erişim izni alıyor.

En başta bu uygulamaların reklamını gördüğümüz zaman altı üstü bir uygulama diyebiliriz. Ama istedikleri izinler ile birçok veriye ve telefonun özelliklerine ulaşabiliyorlar uygulama aracılığıyla. Uygulamaları indirirken, kullanırken bunlara dikkat etmek gerekir.

Rehberine kim nasıl kayıt etmiş tarzı bir uygulama yalnızca rehberine erişim izni istese geriye kalanlara erişim izni istemese belki biraz daha masum bir uygulama gibi görülebilir fakat insanların rızası olmadan bilgileri toplanıyor sadece rehber kayıtlarına erişim sağlasa bile. Instagram gizli profilleri gösterme üzerine kurulu olan bir uygulama için de aynı durum geçerli. Hem yapılan işlemler yasal işlemler değil sonuçta bir uygulamadan izinsiz, illegal yoldan bilgi toplamasına vesile oluyorsunuz. Hem takip etmiş olduğunuz insanların fotoğraflarına da erişimi kolaylaştırıyorsunuz.

Şunu diyebilirsiniz "instagramda atmış adam zaten fotoğrafı ha instagram'ın elinde olmuş fotoğraf ha farklı bir uygulamanın ne fark eder? Altı üstü bir numara ne olacak?" Zaten instagram'a attığın fotoğrafın instagram'ın veri tabanında kayıtlı olacağını bildiğin için ona göre atarsın fotoğrafını. Evet instagram'da bulunması mantıklı değil diyebiliriz ama bu mantıklı değil diye daha tehlikelisini yapmak pek akıllıca olmayacaktır. Bu uygulamalar elde ettikleri verileri istedikleri gibi paylaşp, kullanabilir. Bir anda fotoğraflarınızı başka sitelerde görebilir, telefon numaranızı reklam firmalarına satılmış

TAVSİYE KİTAP

Abdullah Talip

Peygamber Efendimiz'in (sav) Dilinden Sahih Kıssalar

YAZAR: Abdulmennan Joulha

YAYIN EVİ: Beka

SAYFA: 459

Hayatın her alanında insanoğlunu dizginleyen, hatasını hatırlatıran, yanlışını düzelttiren bir takım sebepler vardır. İnsanoğlu hata etmeye meyilli bir varlık olduğundan dolayı bazen ayetler, hadisler, âlimlerin kavilleri, bazen de sahih kıssalar hatasına merhem olabilir, yanlışından dönmesine vesile olabilir. Özellikle de Kur'an'da ve sahih hadislerde geçen kıssaların okurlara ya da dinleyenlere büyük bir etki etme kapasitesi vardır. Kıssalar; doğru olma hasebiyle hikâyeden ayrılır. Kur'an'ın dili ile daha önceki Rasullerin yaşamış olduğu olayların kıssa diye adlandırılıp hikâye diye adlandırılmaması bundan kaynaklıdır.

Kıssalar Âdemoğlu için önemlidir. Kıssaların amacı ve gayesi ibretler ve derslerin alınmasıdır. Bir nevi nasihat aracıdır. Nasıl olmasın ki geçmiş dönemlerde yaşayan kişilerin başına iyi ya da kötü akıbetlerin gelmesi akıl sahibi bir kimse için nasihat olmaya elverişlidir. Şunu da unutmamakta fayda vardır ki nasihate kapalı olan bir kimseye hiçbir şey fayda vermez. Bir kimse öncelikle nasihat almaya, kendisini ıslah olmaya elverişli kılması gerekmektedir.

Kıssaların faydalarından bir tanesi de müminlerin gücünü artırmaya, teselli etmeye, dua etmeye, şükretmeye, sakındırmaya teşvik etmektedir.

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولِي
الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَكِنْ
تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ
شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

*"Andolsun onların (geçmiş peygamberler ve ümmetlerinin) kıssalarında akıl sahipleri için pek çok ibretler vardır. (Bu Kur'an) uydurulabilecek bir söz değildir. Fakat o, kendinden öncekileri tasdik eden, her şeyi açıklayan (bir kitaptır); iman eden toplum için bir rahmet ve bir hidayettir."*¹

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا
اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

*"Şüphesiz bu (İsa hakkında söylenenler), doğru haberlerdir. Allah'tan başka ilâh yoktur. Muhakkak ki Allah, evet O, mutlak güç ve hikmet sahibidir."*²

Selef âlimlerimizden Cüneyd bin Muhammed (ra) şöyle demiştir:

"Salih kimselerin kıssaları Allah'ın erlerinden bir erdir."

Salih bin Uyeyne (ra) ise şöyle demiştir:

"Salih kimselerin kıssaları Allah'ın rahmetini celbeder."

Bu ayda siz kıymetli okuyucularıma tanıtacağım kitap Beka yayineviden çıkan "Peygamber Efendimizin (sav) Dilinden Kıssalar" adlı kitabı olacaktır. Kitabın içerisinde geçen kıssaların hepsi yazarında kitabın önsözünde dediği gibi çok titizlikle ve önemle çalışılarak sahih hadislerden oluşmaktadır. Toplamda 239 konuyu ele alan kitap, her ne kadar da hacmi kalın olsa da hadislerin hepsinin kıssalardan oluşması ve kitabın sade bir dil ile hazırlanması kısa zamanda sıkmadan okuyucuların bitirmelerine yardımcı olacaktır.

Çalışmak bizden, başarı Allah'tandır.

Allah'a emanet olun...

¹ (12/Yusuf, 111)

² (3/Al-i İmran, 62)

FAYDALI İLİM

İbn-i Receb El-Hanbeli

Salih Bağırgan Tarafından Tercüme Edilmiştir.

Bütün ilimlerde faydalı olan; kitap ve sünnetin naslarını kaydetmek, Kur'an'ı ve hadisleri anlama usulünde sahabe, tabiin ve tebe-i tabiîn gibi olmaktır. Aynı şekilde onlardan rivayet edilen haram, helal, zühd ve takva gibi konularda onlar gibi anlamaktır. Bunları yaparken de onlardan gelen sahih rivayetleri zayıf rivayetten evvelen ayırmak, sonra ise manalar üzerinde durmak ve anlamak gerekir. İşte bunda akleden için yeterli bir bilgi ve faydalı ilimler ile cehd edenler için bir meşguliyet vardır.

Her kim bu meselelere vakıf olursa ve sadece Allah'ın rızasını arayıp ondan yardım isterse; Allah bu kuluna, doğru yolu gösterir, başarıya sevk eder, anlayış kabiliyeti ve ilham verir. Bundan dolayı da ilim özel semeresini verir ki o da Allah'tan haşyet duymaktır. Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

"Kulları içinde Allah'tan ancak âlim olanlar 'içleri titreyerek-korkar'."¹

İbn Mes'ud (ra) ve başkaları şöyle der: "Allah'tan korkmak ilim olarak; Allah'a karşı büyüklenmekte cehalet olarak yeterlidir."²

Seleften bazıları şöyle der: "İlim çokça rivayet etmek değildir. Bilakis gerçek ilim, Allah'tan korkmaktır."

Bazıları da şöyle der: "Kim Allah'tan korkarsa âlimdir. Kimde O'na isyan ederse cahildir."

Faydalı İlimin Elde Edilmesi İki Şeye Bağlıdır:

Birincisi; Allah'ı bilmek, güzel isimlerini, yüce sıfatlarını ve güzel fiillerinin O'na ait olduğuna inanmaktır. Buda Allah'ı yüceltmeyi, Ondan korkmayı, O'na saygı duymayı, O'nu sevmeyi, Ondan istemeyi, O'na tevekkül etmeyi, kazasına razı olmayı ve musibetlere de sabretmektir.

İkincisi; O'nun seveceği ve razı olacağı sözleri, zahiri, batini ve itikadi amelleri; sevmediği ve gazaplandığı amelleri de bilmek.

Bu hususları idrak eden kişinin hemen Allah'ın sevdiği ve razı olduğu amelleri yapması; Allah'ın kerih gördüğü ve öfkeliendirdiği amellerden uzaklaşması gerekir. İlim sahibine semeresini verirse işte bu faydalı ilimdir. Kimde faydalı ilim varsa ve Allah için kalbe yer ederse o zaman Allah'tan korkar, O'nun büyüklüğünden ve sevgisinden Allah'a teslim olur. Ne zaman Allah için kalp haşyet duyar, O'na boyun eğer ve dünyadan helal kazançla yetinirse onunla doyar. Bu sebeple de dünyada kanaatkâr ve zühd sahibi olur. Ömer (ra) ve seleften başkalarının dediği gibi; mal şân/şöhret ve dünyanın eşyaları kişinin Allah katındaki nimetini eksiltir. Bundan dolayıdır ki kul ile rab arasında özel yakınlık olması gerekir. O'ndan isterse verir, O'na dua ederse duasına icabet eder. Şu kudsi hadiste geçtiği gibi:

"Kulum bana nafileler ile yaklaşıma devam eder ta ki ben onu severim. Benden isterse ona veririm. Bana sığınsa onu korurum."³

Başka rivayette şöyle geçmektedir: "Bana dua ederse ona icabet ederim."⁴

¹ (35/Fatır 28)

² (İbn Mubarek, Zühd, 15; Ahmed, Zühd, 158; Taberani, Kebir, 9/8927)

³ (Buhari, 11/340)

⁴ (Ahmed, 6/256)

Allah Rasulü (sav) İbn Abbas'a (ra) vasiyetinde şöyle buyurmaktadır: "Allah'ın hudutlarını koru ki Allah da seni korusun. Allah'ı koru ki O'nun önünde yardımında bulasın. Rahatlık anında Allah'ı bil ki O'da seni zorluk halinde bilsin."⁵

Kul, kendisiyle ve Rabbi arasında oluşan özel bağlantıdan dolayı kalbinde Allah'ı kendisine yakın hisseder, yalnızlığında O'nu yakın bulur, O'nu zikrettiğinde, O'na dua ettiğinde, O'na münacaat ettiğinde ve hizmetinde bulunduğu tat alır. Bu tadı ancak gizlide ve açıkta ona itaat ettiği zaman alır. Vuheyb bin Verd'e (rh) asi olan kimse itaatin hazzını alabilir mi? sorusuna: "Hayır, asiliği yapanı bırak, düşünen bile itaatin hazzını alamaz." diye cevap verdi.

Kul ne zaman bu tadı alırsa rabbi tanır ve O'nunla özel bir bağ kurulur. İşte bu zamanda da ondan istediği zaman ona verir ve dua ettiği zaman duasına icabet eder. Şa'vane (rh), Fudayl bin İyad'a "Sen ve rabbin arasında bir bağ varsa dua ettiğin zaman kesin duan icabet edilir." dedi. Bunun üzerine Fudayl (rh) hemen bayıldı.

Kul, dünyanın sıkıntısına, kederine; berzah âleminde ve mahşerde zorluklarla karşılaşır. Şayet Rabbi ile kendi arasında özel bir bağ olursa, Allah hepsine kâfi gelir. Bu durum Allah Rasulü'nün (sav) İbn Abbas'a (ra) vasiyet ettiği şu hadise işaret etmektedir: "Rahatlık anında Allah'ı bil ki O'da seni zorluk halinde bilsin."

İmam Ma'ruf'a (rh) "Senin iştahını bozan şey ölüm, kabir, mahşer, cennet ve cehennem mi?" Sorusuna şöyle cevap verdi: "Şayet senle Rabbin arasında özel bir bağ olursa bu onların hepsine kâfi gelir."

Faydalı ilim kul ile Rab arasında bir bağ kurar. Böylelikle rabbini bilir, O'nu birler ve yakınlık duyar. Bu yakınlığından dolayı hayâ eder ve sanki görüyormuşçasına ibadet eder. Bundan ötürü sahabeden bir topluluk şöyle der: "İnsanlardan kaldırılacak ilk ilim; huşudur."

İbn Mes'ud (ra) şöyle der: "Bazı topluluk vardır ki Kur'an olur ama Kur'an köprücük kemiğinden aşağıya inmez. Ancak Kur'an kalbe yerleşir ve nüfuz ederse o zaman fayda verir."

Hasan-ı Basri (rh) şöyle der: "İlim iki kısımdır. Birincisi dilde olandır. Buda Allah'ın Âdemoğluna aleyhindeki hücceti/delilidir. İkincisi ise; kalpte olandır; buda faydalı ilimdir."

Selef şöyle der: "Âlimler üç kısımdır:

Birincisi; Hem Allah'ı hem de emirlerini bilenler,

İkincisi; Allah'ı bilen ancak emirlerini bilmeyenler,

Üçüncüsü ise; Allah'ın emirlerini bilip, Allah'ı bilmeyenlerdir."

Bunların en güzeli/kâmil birinci kısımda olanlardır. Çünkü bunlar Allah'tan korkan ve hükümlerini bilen kimse lerdir. Kul rabbini ilim ile tanırsa O'na karşı bir yakınlık bulur ve onun duasına icabet eder. İsrailiyatta şöyle geçmektedir: "Ey Âdemoğlu beni ararsan bulur-sun. Eğer beni bulursan her şeyi bulur-sun. Beni kaybedersen her şeyi kaybe-dersin. Ben sana her şeyden daha sevimliyim."

Zü'n-Nun geceleyin şu şiiri söylüyordu:

"Benim bulduğum şeyleri kendiniz içinde isteyin.

⁵ (Ahmed, 1/307); (Beyhaki, Şuab, 1/197)

Kendimde kazanılması zor olmayan bir huzur buldum.

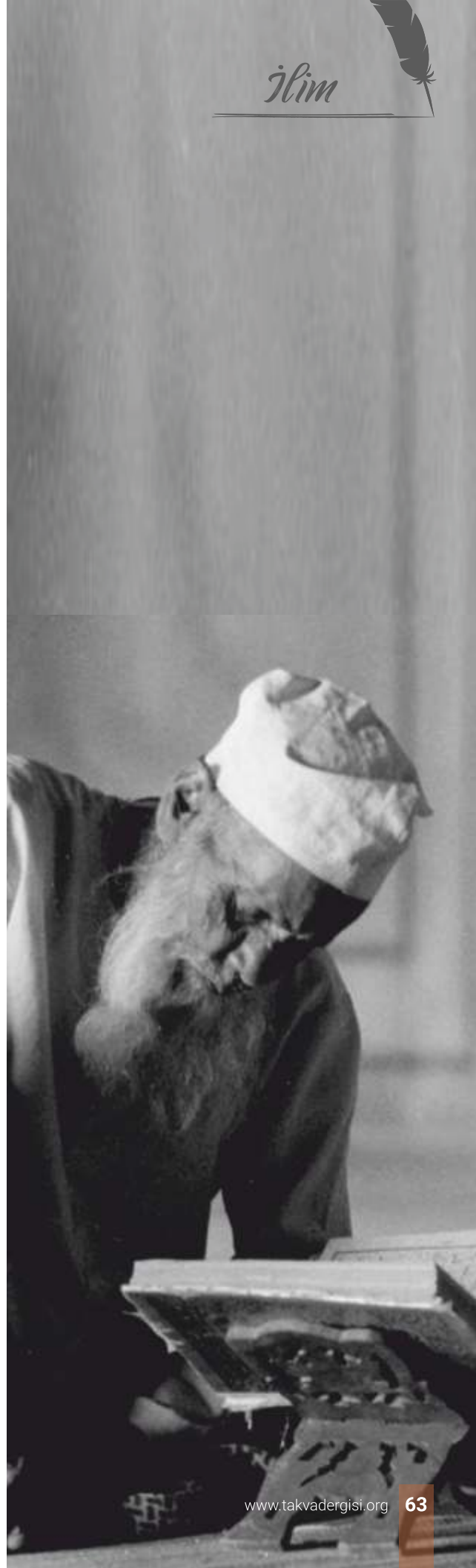
Şayet ben O'ndan uzak olursam O beni kendine yaklaştırır.

Ya da ben O'na yaklaşırsam O bana yakın olur.”

İmam Ahmed ^(rh), Ma'ruf ^(rh) hakkında şöyle der: “Onda ilmin aslı olan Allah korkusu vardır.”

Asıl ilim; Allah'ı bilmeyi, O'na haşyet duymayı, sevmeyi, yakınlığı, beraberliği ve tat almayı gerektirir. Bu ilimden sonra Allah'ın hükümlerini bilmeyi, kulun sözlerinde, amellerinde, durumunda ya da itikadında Allah'ın razı olacağı ve seveceği amelleri bilmesi gerekir.

Kim bu iki ilmi iyi bir şekilde elde ederse onun ilmi, faydalı ilimdir. Kalbe huşu kaplar, nefsi kanaatkâr olur ve duasına icabet edilir. Kim bu ilimleri elde edemez ise Allah Rasulü'nün ^(sav) sakındığı dört şeyden biri haline gelir. Onun ilmi ona vebal ve aleyhinde delil olur. Bu şekilde ilim, sahibine fayda vermez. Çünkü Kalbi, rabbe karşı huşu sağlamamış ve nefsinin Dünya'dan doyuramamıştır. Bilakis dünyayı elde edebilmek için daha da hırsı artmıştır. Allah'ın emirlerine teslim olmadığından, Allah'ın kızdığı ve gazap ettiği amellerden uzaklaşmadığından dolayı duasına icabet edilmez. Kendisiyle faydalanılan ilim, Kitap ve Sünnetten elde edilmiş ilimlerdir. Şayet ilim, kitap ve Sünnetten elde edilmemişse sahibine fayda vermez ve bu ilimden faydalanamaz. Bilakis bu ilmin zararı, faydasından çok olur.

HİCRİ TAKVİM

EKİM 2021

Safer 1443

Rebiûlevvel 1443

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
				1 25	2 26	3 27
4 28	5 29	6 1	7 2	8 3	9 4	10 5
11 6	12 7	13 8	14 9	15 10	16 11	17 12
18 13	19 14	20 15	21 16	22 17	23 18	24 19
25 20	26 21	27 22	28 23	29 24	30 25	31 26

*Hicri Ayların 29. Günü Gelecek Olan Ayın Hilali Gözetlenmelidir.

Yıllık Abonelik

Kargo Dahil

140.00₺

ŞİMDİ ABONE OL

0552 822 74 42

Görüş ve Önerileriniz İçin

editor@takvadergisi.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ
فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا

Her kim
tâğutu inkar eder
ve Allah'a iman ederse,
kopmak bilmeyen sapasağlam
bir kulpa yapışmıştır.

ABONELİK İÇİN

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42